Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

11 маи соли 2002. Шанбе № 35 (12778)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 19.00 имзо гардид.

Хотира-муқаддас, қадршиносӣ-вазифа

Аллакай чанд сол боз мувофиқи Фармони Президент Ислом Каримов 9 май дар мамлакати мо ҳамчун Рӯзи хотира ва қадр васеъ қайд мегардад. Қайд кардани санаи мазкур дар соли кунун, ки дар мамлакатамон Соли эъзози куҳансолон эълон гардидааст, аҳамияти онро боз ҳам баланд мебардорад. Ҳам хотира ва ҳам қадр мафҳумҳоеанд, ки пеш аз ҳама ба ҳисси эҳтиром нисбати куҳансолон мансубанд.

9 май Майдони Хотира пур аз мардум буд. Аз субҳи бармаҳал дар ин ҷо собиқадорони ҷангу меҳнат, аъзоёни ҳукумат, ҳарбиён, намояндагони аҳли ҷамъият, ҷавононе ҷамъ омаданд, ки дар қалбашон ҳисси ҳурмат ва эҳтиром нисбати хотираи авлодон ҷӯш мезад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов ба майдон омада, таҳти садои мусиқии дастаи мусиқанавозони ҳарбӣ ба пояи ҳайкали «Модари Мотамзада» гулчанбар гузошт.

Президент нисбати хотираи ҳазорон ҳамватанонамон, ки дар Ҷанги дуюми ҷаҳон ҳаёти хешро барои озодӣ ва шукуфонии Ватан қурбон кардаанд, ҳурмати худро ба ҷо овард.

— Хотира ва Қадр мафҳумҳои муқаддасанду ба халқамон хосанд, бо худшиносии миллӣ, анъанаамон узван пайваст аст, — гуфт ҳангоми сӯҳбат бо паёмнигорон сарвари давлатамон. — Аз ҳамин сабаб Рӯзи хотира ва қадр маросими умумихалқӣ, тадбири умумихалқӣ ба ҳисоб меравад, ки онро ба ҳуд хосро дар ҳаёти мамлакат ишғол менамояд.

Ба муносибати ид Девони Вазирон қарорро дар бораи рағбатноксозии собиқадорони Ҷанги дуюми ҷаҳон қабул кард. Ва он боз як кори хайр гардида, аз ғамхорӣ ва диққату эътибори доимие гувоҳӣ медиҳад, ки давлат нисбати онҳо зоҳир мекунад.

— Имрӯз дар бисёр мамлакатҳо Рӯзи Ғалабаро қайд мекунанд, — суханашро идома дод Президент. — Парадҳои ҳарбӣ ва дигар маросимҳои мутантан гузаронда мешаванд. Вале ман диққату эътибори шумоёнро ба тарафи дигари масъала ҷалб кардани ҳастам. Чунин парадҳои ҳарбӣ, намоиш додани неру, ҳоҳу нохоҳ ҷангро ба хотир меоварад. Аз ҳамин сабаб, дилпурам, ки рӯзе фаро мерасад, ки дар ин мамлакатҳо чун дар Ӯзбекистон маросими хайр ба миён мояд. Зеро хотира абадист. Ягон кас набояд фаромӯш кунад, ки зоҳир гардидани қадршиносиву эҳтиром нисбати хотираи онҳое, ки дар байни мо нестанд, ин вазифаву ӯҳдадории авлодон мебошад. Инсоният бошад, хотира ва таъриҳ абадӣ мегардад.

Чуноне ки сарвари давлатамон зикр намуд, Ҷанги дуюми ҷаҳон баробари дигар мамлакатҳои сершумор ба ҷумҳурияти мо ҳам кулфатҳои вазнинро овард. Ҳамон солҳо 1,5 миллион нафар ӯзбекистониён дар даст силоҳ ба фронт роҳ пеш гирифтанд. Ва сарвари давлатамон дар ин ҷо диққату эътиборро ба як рақам ҷалб сохт. Ҳамон вақт шумораи умумии аҳолии Ӯзбекистон 6,5 миллион нафар буд. Ҳатто тахмин кунем, ки нисфи аҳолиро мардон ташкил медоданд (аз он ҷумла ноболиғон ва мӯйсафедон) амиқан он ноадолатӣ, он даҳшатро ҳис кардан мумкин аст. Дар айни замон ним миллион нафар ба ҷабҳа рафтагон дур аз сарзамини маҳбуб ҷони худро нисор карданд. 9 май — Рӯзи хотира ва қадр якҷоя баробари зуҳур ёфтани эҳтиром нисбати хотираи шаҳидон ҳамчунин ғамхорӣ нисбати миллионҳо одамонест, ки дар паси онҳо монда буданду ҳаёташонро қурбон кардаанд. Ва мо ҳамеша ононеро ба хотир меоварем, ки ҷони худро ба хотири озодии халқамон-истиқлолият қурбон кардаанд.

Дар мамлакатҳои хориҷӣ бисёр дастхатҳо ва маводҳои бойгониё маҳфузанд, ки ба тақдири ҳамватанони мо алоқаманд мебошанд. Корҳои муайяне оид ба баргардондани ҳуҷҷатҳои мазкур ба мамлакатамон ба иҷро расонда мешаванд. Ба ҳамин мақсад комиссияи махсус созмон дода шудааст. Диққату эътиборро ба ин масъала ҷалб намуда, Ислом Каримов зикр намуд, ки тамоми корҳо заруриро ба ҷо меоварем, то ки ин бойгониҳо баргардонда шаванд.

Ислом Каримов дар ин ҷо бо гурӯҳи намояндагони зиёиён сӯҳбат намуд.

— Решаи қувваҳое, ки дар тӯли чандин сол таҳдиди воқеӣ ба минтақаамон буданд, бурида шуданд, — гуфт Президент. — Вале мо мудом бояд ҳушёр бошем. Нигоҳ доштани сулҳу осоиш ва мӯътадилӣ дар мамлакат барои мо ҳамеша масъалаи муҳим аст. Дар ин роҳ мо сиёсати устувори ҳифзи манфиатҳои миллиро ҳамеша амалӣ мегардонем.

Саросари Майдони Хотира тамоми рӯз пур аз мардум буд. Пояи ҳайкали «Модари Мотамсаро» пур аз гулу гулдастаҳо, гулчанбарҳо. Ба майдон бошад, одамоне меомаданд, ки хоҳиши ба ёд овардани хотираи ҳамватанонеро доштанд, ки ҳаёти хешро ба хотири озодӣ ва шукуфонии Ватан нисор кардаанд.

— Ман ба ҷабҳа соли 1941 рафтам, — мегӯяд яке аз зиёраткунандагон Мадаминбобо Ҳасанов. — Дар Россия, Белоруссия, мамлакатҳои соҳили Балтика, Лаҳистон, Олмон ҷангидам. Имрӯз ман ононеро, ки ҳамроҳ ман ҳамон солҳо дар як саф буданд, ононеро, ки ҳамяроқ буданду ҳамчунин ҳамватанонамонро ба хотир овардам, ки аз майдони ҷанг барнагаштаанд. Шукрона аз Парвардигор мекунам, ки шарафи дар чунин мамлакати озоду шукуфон зиндагӣ карданро ба ман насиб гардондааст. Соли ҷорӣ аз ҷониби Президентамон эълон гардидани Соли эъзози куҳансолон зуҳур ёфтани диққату эътибори доимӣ нисбати собиқадорон, куҳансолон асту рӯҳи моро баланд мегардонад.

Чуноне ки Президент зикр намуд, ҷашни Рӯзи хотира ва қадр ин ифодаи ҳисси эҳтиром нисбати хотираи фавтидагон, ба таври зарурӣ қадр намудани куҳансолон мебошад. Ва баробари ин он маъниро дар шуури ҷавонон ҷойгир сохтани ҳисси некхоҳӣ, аз қабили сазоворона арзёбӣ кардани қаҳрамонии ниёконамон, муҳаббат ба Ватан, халқ, садоқатмандӣ ба ғояҳои истиқлолият, фарзанди муносиб гардидан ба ҳамин кишвар, ба ҳамин халқро дорад.

Анвар БОБОЕВ,
Анвар КАРИМОВ,
мухбирони ЎзА.

Сафари расмии Герхард Шрёдер ба Ӯзбекистон

Канслери Федеролии Ҷумҳурияти Федеротивии Олмон Герхард Шрёдер 9 май бо сафари расмӣ ба Ӯзбекистон омад. Дар майдони ҳавоии Тошканд, ки бо байраҳои давлатии ду мамлакат оро дода шуда буданд, меҳмони воломақомро Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ӯткир Султонов пешвоз гирифт.

Сафари мазкури таъриҳӣ аз рушди муназзами муносибатҳо байни ду мамлакат, ҳоли ҳозир аз сар задани марҳлаи муҳими зарурати ҳамкорӣ дар дарачаи нав, минбаъда вусъат додани доираи он гувоҳӣ медиҳад.

Як сол муқаддам Президент Ислом Каримов бо сафари расмӣ ба Олмон ташриф оварда буд. Дар рафти сафар бисёр созишномаҳо ҳосил гардида, ҳуҷҷатҳое ба имзо расиданд, ки ба минбаъда амиқ гардидани равобит хизмат мекунанд. Ҳамон вақт сарвари давлатамон Канслери Олмонро ба Ӯзбекистон даъват карда буд. Сафари кунунии Канслери ҶФО дар бораи саъю кӯшиши якҷелаи Ӯзбекистон ва Олмон оиди вусъат додани ҳамкорӣ гувоҳӣ медиҳад.

Ҳоли ҳозир ҷонибҳо дар ин бобат изҳори дилпурӣ мекунанд, ки сафари Г.Шрёдер марҳилаи муҳим дар муносибатҳои ӯзбекистониву олмонӣ мегардад. Бешак, гуфтушунидҳое, ки 10 май дар қарорҳои Дӯрмон ба амал омаданд, ин дилпуриро тасдиқ намуданд.

(ЎзА).

Ҳисоботи муфассали гуфтушунидҳои байни Ӯзбекистону Олмон дар шумораи ояндаи рӯзномамон чоп хоҳад гардид.

Вусъати ҳаракати фермерӣ

Амволи хусусӣ пеш аз ҳама ҳисси маволдории мардумро боло кард. Аз ҳамин сабаб ҳаракати фермерӣ дар ҷумҳурият, минҷумла, ноҳияи Нишони вилояти Қашқадарё ҳам вусъат пайдо карда, соҳаҳои мухталифи кишоварзиро дилпурона ишғол менамояду ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот баланду сифати он беҳтар, номгӯяш пайваста меафзояд.

Инро дар мисоли фаъолияти хоҷагии ширкатии махсусонидашудаи «Самарқанд»-и ноҳияи мазкур ҳам дидан мумкин аст. Дар хоҷагии мазкур соли ҷорӣ 45 фермер ба арзи ҳастӣ баромада, натиҷаҳои аввалини шодибахшро ба даст меоваранд. Дар ихтиёри онҳо 1323 гектар буда, ба 445 гектари он ғалла кошта шудааст ва ҳосили фаровон аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки дар ин бобат қуллаҳои нав ба нави меҳнатӣ фатҳ хоҳанд гардид.

Алҳол хоҷагиҳои фермерии «Ҷумъа Ота» ва «Турди Ота» ба комёбиҳои калон муваффақ гардида, дар бобати вусъати ҳаракати фермерӣ нақши калоне мебозанд.

Дар сурат: сарвари хоҷагии фермерии «Турди Ота» **Абдуалим ТУРДИЕВ** бо ҳамсараш **Асила ТОҶИБОЕВА.**

Матн ва сурати Шомуродов ШАРОПОВ. (ЎзА).

Иди суруд дар Шаҳрисабз

Шаҳрисабзи куҳан, ки ба 2700-солагии ҷашни худ тайёрӣ мебинад, иҷрогарони ҷавон ва дӯстдорони санъати мусиқиро хушу хурсандона истиқбол намуд. Дар Кеши қадима марҳилаи ҷумҳурии азназаргузаронӣ-озмуни анъанавии ҷавонон-муҳассилини ҷумҳурият таҳти унвони «Ӯзбекистон-Ватаним маним» ба амал омад.

Иштирокдорон аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва аз тамоми вилоятҳои мамлакат дар тӯли чор рӯз маҳорати худро намоиш доданд. Дар майдони ба номи Амир Темури Шаҳрисабз ҳунарнамоии хотимавии ҷоизадорони азназаргузаронӣ-озмун ба амал омад. Ба мукофоти олии азназаргузаронӣ-озмун дастаи ҳунарии эҷодиёти халқи мактаби ба номи Қори Ниёзии Шаҳрисабз сарфароз гардид.

(ЎзА).

Намоиши ҳунари зебо

Бо саъю эҳтимоми ваколатхонаи фарҳанги сафоратхонаи Ҷумҳурияти Исломии Эрон дар Ӯзбекистон нахустин анҷуман ва намоишгоҳи санъати минётури Эрон, ки дар пойтахти Ӯзбекистон — шаҳри Тошканд кори худро оғоз карда буд, бори дигар аз ҳамбастагии санъати волои ниёгони мардуми ҳар ду кишвар дарак дод.

Инак, намоиши санъати минётури Эрон дар толори намоишгоҳи расмҳо дар шаҳри Самарқанд низ ба тарзи тантанавӣ кушода шуд, ки онро кормандони сафоратхонаи Эрон дар Ӯзбекистон дар ҳамкорӣ бо Академияи бадеии Ӯзбекистон созмон додаанд.

Маросими кушоиши намоишгоҳ бо ҷамъомади тантанавӣ оғоз ёфт, ки дар он намояндагони аҳли ҷамоаи шаҳри Самарқанд иштирок доштанд. Ҷамъомадро раиси шӯъбаи самарқандии Академияи бадеии Ӯзбекистон Н.Калонов бо суҳани ифтитоҳӣ кушод. Сонӣ ҷонишини ҳокими вилояти Самарқанд А.Иброҳимов оиди дӯстӣ ва равобити халқҳои Эрон ва Ӯзбекистон, бахусус муштаракию ҳамбастагии онҳо дар ҳунари зебои ҳарф зад. Сипас, устоди санъатшиносӣ аз Эрон Саид Абдулмаҷид Шарифзода суханронӣ намуда, гуфт, ки санъати минётурии Эрон таъриҳи хеле қадима дошта, ибтидои он ба садаҳои панҷуми пеш аз милод рафта мерасад. Минбаъд ин санаът дар Чин ва мамолики дигари машриқзамин низ шӯҳрат пайдо кардааст ва ҳоло Исфаҳон маркази санъати минётурии Эрон ба шумор меравад.

Намояндаи ваколатхонаи маданияти Сафоратхонаи Ҷумҳурияти Исломии Эрон дар Ӯзбекистон, сармуҳаррири маҷаллаи илмӣ-адабӣ, фалсафӣ-ирфонӣ, маънавӣ-маърифии «Сино», ҷаноби Иброҳим Худоёр ба суҳан баромада гуфт, ки дар намоишгоҳ минётурҳои мусаввирон-минётурчиёни Эрон ҳонум Меҳрзамон Мунфарид, ҷанобон Амир Тахмосбизода ва Масух Ҳунаркор гузошта шудаанд, ки асарҳои ҳар яке аз дигарӣ тафовути куллие доранд.

Баъд аз номи мусаввирони номбурда, ки дар ин толор буданд, Масухи Ҳунаркор баромад карда барои ташкили чунин намоишгоҳ ва хеле хуш пазирӣ намудани ҳунари онҳо дар Ӯзбекистон изҳори миннатдорӣ намуд.

Баъди анҷоми маросими тантанавии кушоиши намоишгоҳ ҳозирон асарҳои бо санъати баланд офаридаи минётурнависони Эронро дидан карданд. Минётурҳои аз рӯи достонҳои «Шоҳнома»-и безаволи Фирдавсӣ, ғазалиёти Саъдӣ ва Ҳофиз кашидашуда, инчунин «Рақси баҳор», «Гулзор», «Аспи паррон» ва дигар минётурҳое, ки дар намоишгоҳ гузошта шуда буданд, диққати ҳар бинандаро беихтиёр ба сӯи худ мекашиданд.

Дар ҷараёни тамошои ин асарҳои нодири санъат муаллифони онҳо бо ихлосмандони санъати онҳо сӯҳбатҳо оростанд, оиди нозукиҳои санъати мазкур гуфтугузор намуданд, бо ҳампешагони худ аз Самарқанд муболиаи афкор намуданд.

Намоишгоҳ якчанд рӯз давом карда, онро ҳазорон нафар мухлисони санъат хоҳанд тамошо кард.

Аслиддин ҚАМАРЗОДА,
хабарнигори ҷамоатии «Овози тоҷик».

«Баҳори Бойсун»

Аз 23 то 28 маи соли кунун дар ноҳияи Бойсуни вилояти Сурхондарё ҷашнвораи кушоди эҷодиёти даҳонакии халқ гузаронда мешаваду боз як воқеаи фаромӯшнопазир дар ҳаёти фарҳангии мамлакатамон мегардад. Ҷашнвораи мазкур, ки ба ҳуд номи «Баҳори Бойсун»-ро гирифтаст, бехуда дар ин ҷо гузаронда намешавад. Ноҳияи Бойсун аз рӯйхати «Дурдонаҳои эҷодиёти даҳонакии халқ ва мероси ғайримоддии инсоният»-и ЮНЕСКО ҷо пайдо кардааст, ки ба он аз 189 мамлакати ҷаҳон 19 минтақа шомил гардонда шудаанд.

Ташаббускори созмон додани ҷашнвораи мазкур Бунёди хайроти Турғун Алиматов, гурӯҳи ширкатҳои «СМИ-Осиё», Ҷунбиши ичтимоии ҷавонони «Камолот»-и ҷумҳурият таҳти сарпарастии ваколатхонаи ЮНЕСКО дар ҷумҳуриятамон мебошанд. Дар он ба ғайр аз дастаҳои ҳунарии даҳонакии халқи ҷумҳурият меҳмонон аз хориҷ низ иштирок мекунанд ва он аҳамияти калони ичтимоиву маънавиро молик мебошад.

Дар ин бора дар нишасти матбуотие сухан рафт, ки дар бинои нави Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон ба амал омад. Намояндагони ташкилотҳои созмондиҳандаи ҷашнвора ба пурсишҳои паёмнигорон посух доданд.

(Хабарнигори худамон).

Ғалладаравӣ дар мекӯбад

Барои таъмини ҷамъоварии хушсифати ғалладона ва иҷрои шартномаҳо оид ба давлат фурӯхтани ғалла Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қарорро «Дар бораи тадбирҳои ташкилии гузарондани ҷамъоварии ғалладонаи ҳосили соли 2002» қабул намуд.

Ҷавобгарии шахсӣ барои ташкили ин маърака ба зиммаи роҳбарияти минтақаҳои ҷумҳурият, ҳамчунин вазорату идораҳои дахлдор гузошта шудааст. Ба онҳо суроиш дода шудааст, ки то 15 май техникаи ҳосилгундор ва пунктҳои қабулро барои азнавкоркарди аввалини ғалла ба кор омода созанд. Дар саросари ҷумҳурият бояд 4509 комбайн, аз он ҷумла 1836 тамғаи «Кейс», «Клаас» ва «Ню-Холанд» истифода гардад. Баарои пурсамар истифода бурдани комбайнҳо гурӯҳ - гурӯҳ истифода бурдани онҳо бо назардошти мӯҳлати пухта расидани ғалла, таъмин будани бо қисмҳои эҳтиётӣ ва маводи тармимӣ пешбинӣ гардидааст. Ба Ширкати «Ӯзсельхозмаш-холдинг» ва Ассотсиатсияи «Ӯзагромашсервис» супурда шудааст, ки ба ноҳияҳои калони ғаллакор дар пойгоҳи шартнома корхонаҳои ҳудро барои расондани кӯмаки амалии техникӣ вобаста намоянд.

Дар қарор то оғози ғалладаравӣ ба анҷом расондани арзёбии экспертиии ҳосил дар ҳар як саҳро ба мақсади таъмини назорат аз болои ғаллакӯбӣ ва ба анборҳо супурдани ғалла пешбинӣ гардидааст. Ҳангоми ба ҳам рост наомадани нишондиҳандаҳои пешгӯишудаву амалии ҳосил айбдорон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Ба мақомоти ҳудудии идора супурда шудааст, ки бо ризоияти Вазорати молия тавсияҳоро оид ба додани музди меҳнат ва рағбатноксозии тамоми онҳое таҳия созанд, ки дар ҷамъоварии ҳосил иштирок мекунанд. Ба додани ғалла ба сифати музди натуравӣ танҳо баъди иҷрои ӯҳдадориҳои шартномавӣ, захираи тухмӣ ва ба анборҳо овардани он рухсат дода мешавад.

Қарор сари вақт кашондан, назорат аз болои хушсифат тайёр кардан, тадбирҳои пешгирӣ кардани дуздиву талафи ғалларо ба назар гирифтааст.

Ҳуҷҷати мазкур бетаваккӯф таъмин будан бо сӯзишвориву равғанҳои молиданиро пешбинӣ карда, супоришро оид ба ҷудо кардани маблағ барои ҳисобу китоб бо ғалла, ҳаҷҳи хизматрасонии комбайнҳо ва воситаҳои нақлиёт, ҳамчунин хизматрасонии корхонаҳоро додааст, ки ба маъракаи ғалладаравӣ аз нигоҳи техникӣ кӯмак мерасонанд. Ба Пахтабонк, Ғаллабонк ва дигар бонкҳои тиҷоратие, ки хизмат мерасонанд, тавсия гардидааст, ки додани ҳаҷро бо пули нақд дар тӯли ҳар панҷ рӯз аз ҳисоби маблағе таъмин кунанд, ки аз тарафи Бунёди ҳисобу китоб ба маҳсулоти кишоварзӣ бо пул таъмин карда мешаванд, ки барои эҳтиёҷи давлат харид мегардад.

Барои сари вақт таъмин кардани ҳисобу китоби хизмати роҳи оҳан ва нақлиёти автомобилӣ ба таври истисно дар давраи дар ҳаракат будани ҳосили ғалла то 1 ноябри соли 2002 барои корхонаҳои Корпоратсияи «Ӯздонмаҳсулот» ҳаҷми ҳиссачудокунӣ аз маблағҳо барои эҳтиёҷи фаврии алоқаманди фаъолияти бевоситаи истеҳсолӣ, бо назардошти ҳаҷроҳтҳои нақлиётӣ ба андозаи 15 фоиз муқаррар карда шудааст.

Мувофиқи қарор корхонаҳои Ассотсиатсияи «Ӯзагромашсервис» соли 2002 аз додани пардохти гумрукӣ (ба ғайр аз маблағ барои расмигардонии гумрукӣ) ҳангоми овардани маводи тармимӣ, ҳамчунин додани андоз ба арзиши иловагии маҳсулот ҳини амалӣ гардондани корҳои тармимӣ аз тарафи корхонаҳо ва саройҳои мошину тракторҳо озод карда шудаанд.

Ба Вазорати меҳиҳтисодиёт ва омор супурда шудааст, ки боварибахш будани ҳисоботи омориро дар бораи истеҳсол ва фурӯши ғалла аз ҷониби ҳоҷагиҳо ба дарачаи қабулкунии ғалла дар корхонаҳо мунтазам гузаронад, оиди далелҳои ошкоршудаи таҳрифкорӣ Девони Вазиронро оҷилан хабардор созад.

Барои муташаккилона гузарондани ҷамъоварии ғалладонаи ҳосили соли 2002 комиссияи корӣ таҳти сарпарастии Президенти Ӯзбекистон Исмоил Ҷӯрабеков созмон дода шудааст.

«Туркистон-пресс».

✦ Шарҳи рӯзнома ✦

Захираҳо басандааанд. Аммо...

Пайваста вусъат додани ҳаҷми истеҳсоли захираҳои ачноси сӯзишворӣ ва сарфаву сариштакорона истифода бурдани онҳо вазифаи муҳими рӯз аст. Аз ҳамин сабаб сарвари давлатамон дар суханронии ҳуд дар маҷлиси Девони Вазирон бахшида ба натиҷаҳои тараққиёти иҷтимоиву иқтисодии ҷумҳурият дар соли 2001 ва вазифаҳои навбатии соли 2002 сарфаву сариштакорона истифода бурдани захираҳои об, гази табиӣ, барқро алоҳида таъкид намуда, дар ин бобат мавҷуд будани имкониятҳои калонро ба забон гирифтанд. Минҷумла, пурра истифода бурда нашудани имкониятҳо дар бобати истихроҷи энергияи барқ алоҳида зикр гардид.

Хӯш, вазъи истифодабарии захираҳои барқ дар ҷумҳурият чӣ гуна аст? Барои дарёфти ҷавоби ин савол лозим мояд далелу бурҳонҳо ҳамачониба таҳлил карда шаванд. Дар он сурат манзараи ҳақиқӣ намудор мегардад.

Аз рӯи маълумотҳои омориӣ маълум мегардад, ки дар ҷумҳурият дар тӯли як сол 45 миллиард киловатт-соат энергияи барқ ҳосил карда мешавад, ки 85 фоизи он ба ҳиссаи нурхонаҳои алавӣ, 15 фоизаш ба нурхонаҳои обӣ рост мояд. Барои ҳосил кардани энергияи барқ истеҳоҳои алавӣ ҳар сол 16 миллион тонна сӯзишвории шартиро месӯзанд. Яъне, 84 фоизи онро гази табиӣ, 12 фоизашро нафт ва 4 фоизашро ворӣ харҷ мегарданд. Аз ҳамин сабаб энергияи барқ қимат меафтаду нисбати истихроҷ ба ҳар як сар аҳолӣ низ камтар мебошад. Аз он ҷумла, дар мамлакати мо нисбати Амрико ба ҳар сар аҳолӣ 4,85 маротиба, нисбати Ҷопон 1,35 маротиба, нисбати Россия 2,31 маротиба камтар энергияи барқ ҳосил карда мешаваду аммо бештар истеъмол мегардад ва ин фарқият то ҳол ду баробар зиёдро ташкил медиҳад.

Дар ин ҷо низ саволи ҳаққонӣ ба миён мояд: чаро? Охир, ҳар як хонадон бо асбобҳои бахшсобгирии энергияи барқ таъмин гардидааанд. Дар корхонаву ташкилот ва муассисаҳо ҳам чунин асбобҳо гузошта шудаанд. Пас чаро ин қадар исрофкорӣ рух медиҳад?

Сабаб дар арзон будани он мебошад ва азбаски алҳол муовиқи талаби иқтисоди бозаргонӣ нархи энергияи барқ зиёд карда мешавад, мо то чӣ андоза ҳис мекунем, ки сарфаву сариштакорӣ яке аз манбаъҳои муҳим дар бобати пешрафт будааст. Чунки бо ҳамин васила пеши роҳи исрофгарӣ гирифта мешаваду барои рафтори ғайриқонуниаамон ҳар якеамон бо маблаги ҷайби худ ҳисобу китоб мекунем. Ин бошад, ҳисси сарфакориро боло мегардонад.

Дар бобати вусъат додани ҳаҷми истеҳсолу арзон кардани ачноси энергетикӣ, минҷумла энергияи барқ ба истифода бурдани усулҳои муқобили истихроҷи он аҳамияти ҳалкунанда касб мекунад. Алҳол дар саросари ҷаҳон ба усулҳои муқобилҳосил кардани энергияи барқ аз об, шамол, офтоб диққату эътибори калон нигаронда шудааст. Дар ин бобат дар ҷумҳуриятамон низ захираҳои калон мавҷудандуу алҳол аз паи истифода бурдани он гомҳои дилпурона гузошта мешаваду аз ҳамин сабаб аз чиҳати суръатфизоӣ ҷумҳуриятамон натиҷаи баландро ба даст меоварад. Масалан, агар дар саросари ҷаҳон афзоиши он истифода бурдани ангишт мебошад, ки дар ҷумҳуриятамон фаровон аст. Аз ин рӯ ба нақша гирифта шудааст, ки ҳаҷми истифодаи ангишт барои истихроҷи энергияи барқ дар Ӯзбекистон соли 2010 ба 17 фоиз расонда шавад, ки аз натиҷаи кунунӣ хеле зиёд мебошад.

Мутахассисони соҳа роҳи муҳими арзон кардани энергияи барқро дар ҳосил кардани он аз обу шамол, офтоб мепиндоранд ва бароиисботи фикр дастовардҳои мамлакатҳои аз нигоҳи иқтисодӣ мутараккиро мисол меоваранд. Алҳол дар Амрико аз ҳисоби ин манбаъҳо 76,9 миллиард киловатт-соат, истихроҷи энергия 1,1 фоизро ташкил диҳад, ин нишондиҳанда дар Ӯзбекистон ба 4,93 фоиз баробар мебошад ва аз захираҳои ин соҳа бештар истифода бурданамон гувоҳӣ медиҳад.

Чуноне ки дар боло гуфтем, барои афзун гардондани ҳаҷми истеҳсоли энергияи барқ дар мо захираҳо фаровонанд. Якеи дар Ҷопон 24,5 миллиард киловатт-соат, дар Финляндия 7,8 миллиард киловатт-соат энергияи барқ ҳосил карда мешавад ва аз нисфи зиёди тамоми энергияи барқеро ташкил медиҳад, ки мамлакатҳои мазкур истихроҷ менамоянд.

Дар Ӯзбекистон низ ҳамин роҳро пеш гирифта, натиҷаҳои аввалинро ба даст меоваранд. Минҷумла нурхонаҳои обии ҷумҳурият алҳол соҳиби 7445 МВТга иқтидор буда, ҳаҷми солонаи истихроҷи барқи онҳо ба 26,7 миллиард киловатт-соат баробар аст. Ва он ба 50 фоизи эҳтиёҷи ҷумҳурият баробар мебошад. Бо сабабҳои мухталиф танҳо аз ин имконият 23 фоиз истифода бурда мешаваду халос ва захираи муҳим дар бобати вусъати ҳаҷми истеҳсоли энергияи барқ ба ҳисоб меравад. Агар захираҳои мазкур ва имкониятҳои нурхонаҳои ҳурдҳурд дар каналу гидроузелҳо, обанборҳо ва дигар иншоотҳои обёрикунӣ ҳуб истифода бурда шаванд, дар он сурат имконияти тайёр намудани боз 7,5 миллиард киловатт-соат энергия фароҳам мояду боиси сарфа намудани 2,1 миллион тонна нафт, 1,8 миллиард метри мукааб газ мегардад.

Ҳосил кардани энергияи барқ аз офтоб дар Ӯзбекистон захираи аз ҳама калон ба ҳисоб меравад. Зеро дар Ӯзбекистони офтоби аз ҳар метри мукааб майдон 180-800 ват энергияи офтоб гирифтан мумкин аст. Ҳисобҳои тахминӣ ба 90 миллиард киловатт расидани онро нишон медиҳанд. Яъне агар ин мақсад ҷомаи амал пӯшонда шавад, дар он сурат нисбати тамоми нурхонаҳое, ки энергияи барқ ҳосил мекунанд, 7600 маротиба бештар тайёр кардани энергияро таъмин месозад. Вале дар ин бобат ҳаллу фасл намудани як қатор масъалаҳои муҳим дар пеш истодаанд. Аз шамол ҳосил кардани энергияи барқ ҳам дар ҷумҳурият соҳаи дурнамо мебошаду агар тамоми нақшаҳои пешбинигардида дар бобати ҳосил кардани энергияи барқ аз усулҳои муқобил ҷомаи амал пӯшонда шаванд, дар он сурат баробари молмол шудани энергияи барқ ба арзон шудани арзиши аслии он ҳам оварда мерасонад, ки ба манфиати тарафайн мебошад.

Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи ба тартиб андохтани овардани молҳо ба ҳудуди Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз тарафи шахсони ҷисмонӣ

Ба мақсади ба тартиб андохтани овардани молҳо ба ҳудуди Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз тарафи шахсони ҷисмонӣ ва содда гардондани тартиби расмӣ гардондани гумрукии борҳои онҳо Девони Вазирон **қарор мекунад:**

1. Аз 1 июни соли 2002 барои шахсони ҷисмоние, ки молҳоро меоваранду барои фаъолияти тиҷоратӣ таъин гардидааанд:

мувофиқи тартиби муқарраргардида ба сифати тадбиргари инфиродӣ бидуни созмон додани шахси ҳуқуқии дорои ҳуқуқи амалӣ гардондани ҷараёнҳои воридотиву содиротӣ, савдои яклухту чаканафурўшӣ ҳатман номнавис карда шаванд;

тартиби содда гардондани ситондани пардохти гумрукие, ки додани ҳаққи ягонаи пардохти гумрукиро ба ҷои андоз ба арзиши иловагӣ, боҷи гумрукӣ ва маблағҳо ба молҳое пешбинӣ мекунад, ки аз тарафи шахсони ҷисмонӣ оварда мешаванд, ҷорӣ карда шавад.

Муайян карда шавад, ки аз молҳои дорои тамғаи аксизие, ки шахсони ҷисмонӣ меоваранд, андози аксизӣ мувофиқи тартиб ва фоизе ситонда мешаванд, ки қонунгузории ҷорӣ муқаррар кардааст.

2. Муайян карда шавад, ки пардохти ягонаи гумрукӣ аз арзиши гумрукии мол бидуни истифода бурдани меъёри ғайрибоҷии овардан аз рӯи ҳамаи тоифаи молҳо новобаста аз коди ТН ВЭД ва мамлакати истеҳсолкарда ба андозаи зерин ситонда мешавад:

50 фоиз аз озуқаворӣ (бидуни орд);

90 фоиз аз маҳсулоти ғайриозуқавӣ;

фоизи сифрӣ ҳангоми овардани орде, ки барои фаъолияти тиҷоратӣ таъин гардидааст.

3. Муқаррар карда шавад, ки молҳое, ки шахсони ҷисмонӣ овардааанду мувофиқи тартиби муқарраргардида ба сифати тадбиргари инфиродӣ бидуни созмон додани шахси ҳуқуқӣ бо ҳуқуқи амалӣ гардондани ҷараёнҳои содиротиву воридотӣ, савдои яклухту чаканафурўшӣ мувофиқи банди 1 қарори мазкур номнавис гардидааанд, ҳангоми мавҷуд будани ҳуччатҳое фурўхта мешаванд, ки далели овардани молро ба ҳудуди Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва додани пардохти гумрукӣ тасдиқ менамоянд.

4. Ба Вазорати молия, Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо Вазорати равотиби берунии иқтисодии Ҷумҳурият супурда шавад, ки дар тўли даҳ рўз Низоми тартиби ситондани пардохти ягонаи гумрукӣ ва гузарондани маблаги онро ба бучаи давлатӣ таҳия созанд ва мувофиқи тартиби муқарраргардида тасдиқ намоянд.

Дар айни замон истифода бурдани фоизи табақагардонӣ бо воҳидҳои ченаки ҷисмонӣ ва арзиши гумрукии молҳои оварда ба ҳам алоқаманд гардонда шаванд.

5. Ба Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон супурда шавад;

якҷоя бо Вазорати молия, Кумитаи давлатии андоз ва Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар тўли як моҳ тартиби муайян кардани таъиноти молро аз ҷиҳати хусусият, миқдор ва дараҷаи ҳаракат кардани онҳо тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурияти Ўзбекистон таҳия созанд;

якҷоя бо Кумитаи давлатии андози Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар тўли як моҳ низоми ҳисобу китоби электрониро дар мақомоти гумрукӣ ва молҳои овардашудаву бурда (баробари ҳар семоҳа пешкаш кардани маълумотҳо ба мақомоти андоз) таҳия созанд ва ҷорӣ кунанд.

6. Ҳуқуқи ба шахсони мансабдори Сарраёсати назоратии кумитаи давлатии андоз ва Департаменти мубориза ба мукобили ҷиноятҳо ва андози назди Прокуратураи Ҷумҳурияти Ўзбекистон бо ризоятмандӣ бо Кенгаши ҷумҳурии мутобиқсозии фаъолияти мақомоти назоратии Ҷумҳурияти Ўзбекистон оиди амалӣ гардондани тафтишҳои зерини ғайринақшавӣ дар ин бобат дода шавад:

дар шахсони ҷисмонӣ-воридгарон мавҷуд будани ҳуччатҳое, ки овардани молро тасдиқ мекунаду барои фаъолияти тиҷоратӣ дар ҳудуди Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин гардидааст ва додани ҳаққи пардохти гумрукӣ. Агар ҳуччатҳои мазкур набошанд, дар он сурат мол барои мусодира мансуб аст;

субектҳои савдои яклухту чаканафурушӣ, ҳамчунин хуроки умумие, ки машрубот ва маҳсулоти тамокуро мефурўшанд, оиди фурўши онҳо мувофиқи тартиби муқарраргардида.

Баробари ин ҳар се моҳ як бор ба Девони Вазирон иттилоот оиди натиҷаҳои ичрои банди мазкур пешкаш карда шавад.

7. Ба Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо вазорату идораҳои манфиатдор супурда шавад, ки дар тўли як моҳ ба Девони Вазирон таклифро оид ба даровардани тағйироту иловаҳо ва қонунгузориҳо пешкаш кунанд, ки аз қарори мазкур бармеояд.

8. Назорати ичрои қарори мазкур ба зиммаи ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Р.С.Азимов гузошта шавад.

Раиси Девони Вазирон
И. КАРИМОВ.

шаҳри Тошканд,
6 май соли 2002.

Навгониҳои Тоҷикистон

Хотамӣ дар вилояти Суғд

Дар доираи сафари расмии худ ба Тоҷикистон Президенти Ҷумҳурияти Исломии Эрон Муҳаммад Хотамӣ ба вилояти Суғд омад. Аз рўи хабари Оҷонсии иттилоотии «Вароруд» маълум мегардад, ки дар майдони ҳавоии Хуҷанд меҳмони воломақомро, ки ҳамроҳи раиси парлумони ҷумҳурият М.Убайдуллоев омада буд, раиси вилояти Суғд Қ. Ҳосимов пешвоз гирифт.

Дар рафти сафар Президенти Эрон бо донишҷўён ва омўзгороне, ки забонҳои Шарқро аз бар мекунанду меомўзонанд, вохўрд. Сарвари давлати Эрон ҳангоми мулоқот дар бораи умумияти забонҳо, фарҳанг ва адабиёти халқҳои тоҷику эрон ҳарф зад.

Меҳмони воломақом аз масҷиди ҷомеи «Шайх Маслиҳатдин», Қасри Фарҳанги «Арбоб»-и хоҷагии ба номи Урунхуҷаев ва бозори «Панҷшанбе» дидан кард.

Марҳилаи навбатии мубориза ба мукобили нашъамандӣ

Ба фикри вазири умури хориҷаи Тоҷикистон Талбак Назаров марҳилаи навбатии амалиётҳои зиддитеррористӣ дар Афғонистон мубориза ба мукобили нашъамандӣ бояд гардад. Аз рўи суханони вай дар рафти гуфтушунидҳо дар Департаменти давлатии ИМА масъалаи идома ёфтани таҳдиди нашъа аз тарафи Афғонистон фаъолона мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд.

— Мо ба ризоят омадем, ки марҳилаи навбатии амалиётҳои зиддитеррористӣ дар Афғонистон бояд мубориза ба мукобили нашъамандӣ гардад, — гуфт сарвари ВУХ Тоҷикистон. Вай ҳамчунин зикр намуд, ки амалиётҳои зиддитеррористӣ умуман ба вазъияти минтақа таъсири мусбӣ расондааст. Акнун аз Афғонистон таҳдиди ифроткорон ба назар намерасад. Агар сухан дар бораи нашъамандӣ равад, дар ин бобат вазъиятро беҳ гуфтан мумкин нест, — илова намудааст Т.Назаров.

Ҳафтаи хотира

Аз 3 то 9 маи соли кунун дар шаҳри Хуҷанд ҳафтаи Хотира бахшида ба 57-солагии Ғалаба аз болои фашизм гузаронда шуд. Аз рўи суханони мудири шуъбаи мафкуравии ҳукумати шаҳри Хуҷанд А. Шарифов маълум мегардад, ки алҳол дар шаҳр 300 нафар собиқадорони Ҷанги дуюми ҷаҳон ҳастанд. Вай зикр намуд, ки ҳукумати шаҳр ба онҳо ба тариқи яқдафъаина 10 сомонӣ кўмакпулӣ ҷудо кардааст. Дар тўли як ҳафта дар шаҳр мулоқотҳо бо собиқадорон ба амал омаданд. Ба собиқадорон ҳамчунин аз тарафи шахсони инфиродӣ ҳам кўмак расонда шуд.

Панҷакент ҳамоно зарар мебинад

Чуноне ки пештар хабар дода шуда буд, дар ноҳияи Панҷакент моҳҳои март ва апрели соли кунун боронҳои зиёд борида, сел омаду ба хоҷагии халқи ноҳия зарари калони моддӣ расонд.

— Селҳо имсол нисбат ба меъёр зиёд гаштанд ва он боиси вайрон гардидани биноҳо, ҳароб гаштани киштзор, боғҳо, роҳҳо ва дигар обектҳои хоҷагии халқ гардид, — меґўяд ҷонишини сарвари раёсати кишоварзии ноҳия Баҳриддин Азизмуродов. — Дар натиҷаи офатҳои табиӣ 250 гектар киштзор, 1900 гектар боғ, 200 километр каналу ҷўйҳо, 7 кўпрук, 20 гектар токзор зарар дид. Маблаги умумии зарар 1628890 сомонӣ арзёбӣ карда мешавад. Аз рўи суханони мудири шўъбаи рустанипарварии раёсати кишоварзӣ Фахриддин Тилалов маълум мегардад, ки намии пайваста боиси маҳв гардидани 200 гектар киштзор, ҳамчунин сар задани маризиҳои мухталифи зироати кишоварзӣ гардидааст. Ҳамаи он бешак ба камчинии маҳсулоти кишоварзӣ овардааш мумкин аст.

Таъсири обу ҳаво ба суръати кишт

Боронҳои пай дар ҳам ба суръати кишт дар вилояти Суғд таъсири худро расонданд. Алҳол кишти пахта боздошта шудааст. То ҳоли ҳозир ба қариб 70900 гектар пахта кошта шудааст, ки ба 94,3 фоизи пешбинигардида баробар буда, нисбати ҳамин давраи соли гузашта 3639 гектар кам аст. Дар ин бора аз Вазорати кишоварзии мамлакат хабар доданд. Чунин вазъият дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ҳам ҳукм меронад ва нисбати пешбинигардида ҳамагӣ ба 86,2 фоизи майдонҳо пахта кошта шудааст. Ўмуман дар Тоҷикистон то 2 май ба 98,2 фоизи пешбинигардида дар майдонҳо кишти пахта гузаронда шудааст.

Диққату эътибор ба мактабҳои ўзбекӣ

Натиҷаҳои аз аттестатсия гузарондани мактабҳои маълумоти ҳамагонии ноҳияи Истаравшан қаноатбахш аст. Дар ин бора ҷонишини раиси шаҳр Мирзомурод Ҳошимов хабар дод. Дар тўли 4 моҳ аз 52 мактаб дар даҳтоаш интихобан аттестатсияи омўзгорон ва раванди корҳои таълиму тарбия гузаронда шуд. Дар маҷлиси навбатии Шўрои шўъбаи маълумоти халқ натиҷаҳои аттестатсия ҷамъбаст гардиданд. Аз рўи суханони М.Ҳошимов маълум мегардад, ки баробари комёбиҳо як қатор камбудиҳо ошкор гардиданд. Алалхусус давомияти таҳсил дар байни духтарон-хонандагони синфҳои болоӣ, нарасидани дастурҳои таълимӣ, паст будани дараҷаи донишӣ як қатор омўзгорони маълум шуданд. Дар Шўро зикр ёфт, ки минбаъд шўъбаи маорифи халқи шаҳр мебояд диққату эътибори худро ба мактабҳои таҳсилашон забони ўзбекӣ оид ба таъмин будан бо омўзгорони забон ва адабиёти тоҷик, хушсифат гузарондани дарсҳои аз рўи фанҳои забони хориҷӣ, кимё, суруд нигаронад.

«Туркистон-пресс» — «Вароруд».

То ба шуури ҳамагон расонем

Чуноне ки маълум аст, дар иҷлосияи ҳаштуми Олӣ Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон даъвати дуюм Қонуни Конституцсионӣ «Дар бораи натиҷаҳои раъйпурсӣ ва усулиятҳои асосии ташкили ҳокимияти давлатӣ» қабул гардид. Алҳол дар маҳалҳо бахшида ба омўзиши ин қонун ҷамъомадҳо, семинару конфронсҳои илмиву амалӣ ба амал меоянд.

Ба қариби дар Тошканд ба мақсади вусъат додани корҳои тарғиботиву ташвиқотӣ дар бораи аҳамияти Қонуни мазкури Конституцсионӣ семинари илмиву амалӣ доир гардида, ташкилотчиёни он Кенгаши ҷумҳурӣ оид ба маънавият ва маърифат ва Маркази таблиғи донишҳои ҳуқуқӣ буданд. Анҷуман дар Маркази ҷумҳурии «Маънавият ва маърифат» ба амал омад.

Дар кори семинар сарварони муассисаҳои таълими олие, ки бо масъалаҳои маънавият ва маърифат шуғл меварзанд, оқсақолони маҳаллаҳо, олимон, намояндагони аҳли ҷамъият иштирок намуданд.

Иштирокдорони семинар дар бораи ҳеле муҳим будани таблиғи донишҳои ҳуқуқӣ, зарурати таҳияи нақша оиди тавзеҳоти Қонуни мазкури Конституцсионӣ ҳарф заданд. Махсусан зикр гардид, ки нуктаҳои ин қонун мебояд то ба шуури ҳар як шаҳрванди ҷумҳурӣ расонда шавад.

Вазифаҳои мушаххас оиди вусъат додани корҳои таблиғотӣ дар ин самт муайян гардиданд.

(Хабарнигори худамон).

Ёди гузаштагон азиз аст

Тавре ки раисҷумҳури кишварамон таъкид мекунад, «миллате, ки хотира надорад, таърихи худро фаромўш кардааст, ба қадри ниёкони хеш намерасад, оянда надорад. Ин ҳақиқатро аҳли башар собит намудааст».

Оре, гузаштаро надониставу мутолиа накарда, ба қадри ҳаёти имрўз расидан муҳол аст, алқисса, гузаштаву имрўза мисли занҷири ногусастаниеро мемонад.

Махсусан дар пойтахти мамлакатамон — Тошканд муҷассамаи «Модари мотамзада» гуё ҳанўз ба ёди фавтидагони Ҷанги дуюми ҷаҳон мотам гирифта, аз чашмонаш ашки чигарсўз равон шуда, ба номи ҷангу ҷангҷўлаънат мехонад. Ва боз дар ин майдон дар Китобҳои хотира номи онҳое бо хатти зарҳалӣ сабт ёфтааст, ки дар он набардҳои хунин ҷони худро нисор кардаанд. Ин аст, ки аз шаҳру деҳоти мамлакатамон хурду калон ба зиёрати муҷассамаи «Модари мотамзада» омада, китобҳои зикршударо варақ мезананд ва номи шаҳидони ҷанги хонумонсўзро ҷуста, номи дуру наздикони худро дарёфта, ашки ҳасрат мерезанд.

Муҷассамаи «Модари мотамзада» рамзи сулҳу салоҳ аст, рамзест насли имрўзу оянда ба сулҳу осоиш даъват намуда, ба хотири қурбоншудагони Ҷанги дуюми ҷаҳон ҳанўз хуни дил мехўранд ва бо чашми чор ҳанўз ҳам он аскарон-фарзандони Ўзбекистонро, ки дар солҳои ҷанги оташфишон бе ному нишон рафтаанд, интизоранд, як умр роҳ мепоянд, умед доранд, ки рўзе онҳо дохили хонаашон мешаванд...

Дар ин ҷо қисмати талхи сокинони як деҳаи хурдакаки Ўзбекистон — деҳаи Катта-Эҷи Нураторо мисол меоварем, деҳаеро, ки як пораи хоки Ватанамон аст. Сокинони ин деҳа дар солҳои Ҷанги дуюми ҷаҳон, ба қавле ба по хеста буданд. Қариб ҳамаи ҷавонмардони солим ба майдони ҳарбу зарб бо амри дил рафта буданд. Танҳо аз деҳаи Эҷ дар дифоъи кишварамон 160 нафар шаҳид шуда, шумораи беномунишонашудагон ҳанўз аниқ нест. Дар ин солҳои фаромўшнопазир мўйсафедону пиразанон, занону духтарон ва ҷавонписарон ҳанўз устухонашон чандон шах нашуда ғаллакорию ҷорвопарварӣ мекарданд. Шабҳо миччаҳ накарда шикамашон нимсер бошад ҳам ёфту тофташонро ба дифоъгарони хоки поки кишварамон мефиристанд. Ба умеди он ки имрўз ё фардо ҷанг ба охир мерасаду фарзандонашон сиҳҳату саломат бармегарданд. Аммо баъзан мешуд, ки гуё толеъ аз онҳо рў тофта буд. Қариб, ки ҳар ҳафта ва ё моҳе хати сиёҳ меомад ба деҳаю пири барнои чашмонтизор. Аз чашмонашон ашки сўзон ҷўшида мебаромад ва мадори дасту пояшонро тадричан аз даст медоданд. Аз як ҳақиқати талх бохабар: ҷанг охир бекурбонӣ намешавад.

Инак, аз миён 57 сол сипарӣ шуд. Вале доғи ҷанг, фалокатҳои ҷанг ҳанўз аз дили солхўрдагон-пирамарду пиразанҳо намеравад.

Бесабаб нест, ки раисҷумҳури мамлакатамон баҳри пос доштани сулҳу салоҳи халқҳои сермиллати ватанамон пайваста ва ҷонсўзона ҳарф мезанад. Ва ҳама дастгирӣ мекунанд. Сулҳу осоиш ва осудагии мардум аз ҳама гуна сарватҳо болотар аст, ки ҳақ асту рост.

Таърих гувоҳ аст, ки солҳои сиюм, солҳои Ҷанги дуюми ҷаҳон ва баъди он барои халқҳои сермиллати мамлакатамон осон набуд. Алалхусус, солҳои сиюм. Дар ин солҳои бе ин ҳам пуразоби зиндагӣ ва мудҳиш зиёёни равшанфикрро бо тўҳмату дасисаҳо ба қатл мерасонданд. Маҳз ба хотири ҳамон солҳои пурошўб дар минтақаи Юнусободи шаҳри Тошканд натанҳо бо ёди шаҳидони солҳои сиюм, балки ба эҳтироми ҳамаи қурбоншудагони роҳи истиқлол бо ташаббуси сарвари мамлакатамон И.Каримов дар шафати Бўзсуви минтақаи зикрёфта маҷмўаи хотираи шаҳидон бунёд шуд. Ногуфта намонад, ки дар арафа ва чараёни сохтмони ин ёдгорӣ созмон ёфтани бунёди хайроти хотираи шаҳидон қобили зикр ва қадршиносӣ дӣ.

Дар хотима гуфтан бамаврид аст, ки дар ин солҳои соҳибихтиёрии мамлакатамон барои хотираву қадршиносии шаҳидони Ватан бунёди муҷассамаи «Модари мотамзада» ва маҷмўи ёдгории хотираи шаҳидон яке аз бо савобтарин тадбирҳо мебошад.

Ғ. БЕКНАЗАРОВ.

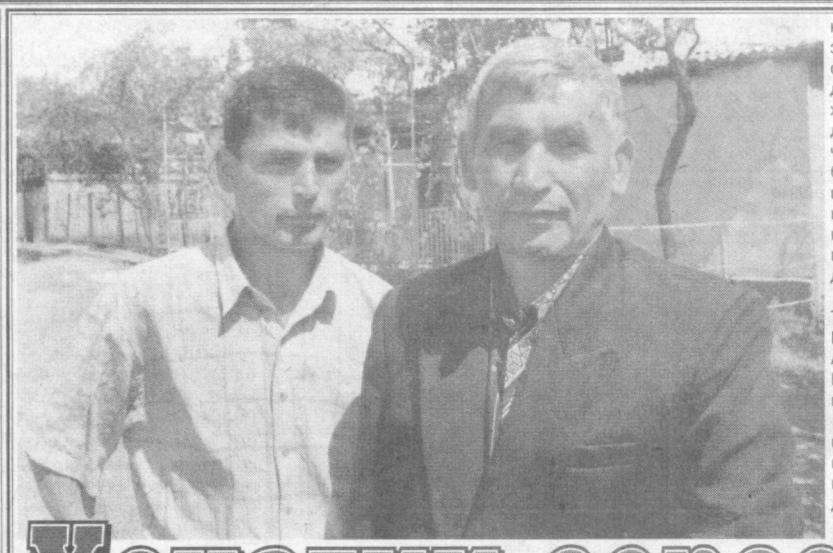

Хоҷагии серсоҳа

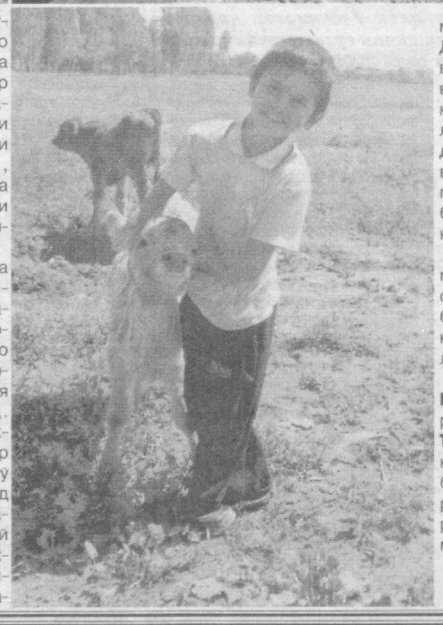

Алҳол дар ҷумҳурият беш аз 62 ҳазор хоҷагии фермерӣ фаъолият пеш мебарад, ки ба тайёркунии маҳсулоти кишоварзӣ, гушту шир ва ғайра тахассусонида шудаанд. Дар байни онҳо хоҷагиҳое ҳам ҳастанд, ки бо соҳаи мухталиф, минҷумла, соҳаи хизмат шуғл меварзанду худро хоҷагии серсоҳа номбар менамоянд. Ба ҷумлаи ин хоҷагиҳо хоҷагии фермерии «Расулов Н»-ро шомил гардондан мумкин аст, ки дар шаҳраки «Табақсой»-и ноҳияи Бўстонлиқи вилояти Тошканд фаъолият мебарад.

Хоҷагии мазкур соли 1995 аз тарафи Нуралӣ Расулов ташкил карда шуд. Корро аз парвариши чанд ҳорво оғоз намуд. Техника ва замини кирӣ надошт.

Албатта, душвориҳо, муаммоҳо садди роҳ гашта, баъзан фермерро аз кор дилсард мекард. Вале маҳорати касбӣ, дониши баланд, аз ҳама муҳимаш, ташаббускориву тадбирҳои мустаҳкам кардани заминаи хўроки ҳорво диққату эътибори калон дод. Чунки хуб медонист агар заминаи хўрокӣ мустаҳкам набошад, ҳаргӣ ба мукобили онҳо гузошта шуда, дар бобати фатҳи қуллаҳои нав ба нави меҳнатӣ, дилгармӣ ба кор нақши калоне бозиданд.

Нуралиака хуб медонист, ки барои пешрафти кор танҳо маҳорат, дониш кифоя намекунад. Замин, техника зарур аст. Аз ин рў аз паи зиёд кардани замини хоҷагӣ гардид, техникаро пайдо кард. Баримои серсоҳа нагуфтем. Дар хоҷагӣ ҳар сол бо парвариши кирмак ҳам шуғл меварзанд ва пилла тайёр мекунанд. Алҳол ҳамсари Нуралиака Тўлинапа аз паи ба даст овардани ҳосили фаровон аз кирмак аст. 70 килограмм ашёи хоми гарондаҳои саноатиро супурданист.

Хоҷагӣ қомати худро рост мекунад. Ҳар сол даромади софаш пайваста меафзояд барои доманадор шудани корҳои савоб имконияти калонро фароҳам меоварад.

Дар суратҳо: 1. Фермер **Нуралӣ РАСУЛОВ** бо писари калониаш **Алишер.** 2. **Тўлинапа** ҳини парвариши кирмак. 3. **Акмал РАСУЛОВ** ба ҳорво меҳри калоне, дорад. 4. **Акбар РАСУЛОВ** ҷарондани ҳорворо хеле хуб мебинад.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Хоҷагии фермерӣ:

Ҳам даромад, ҳам саховат

Дар маҳаллаи Бирлашкани хоҷагии ширкати «Водӣ» асосан тоҷиконе, ки ҷанд сол пеш аз деҳаи Чодак кўчидааанд, кору зиндагӣ мекунанд. Тўрабой Исмоилов ҳам аз ҷумлаи онҳост. Падару модари ў низ солҳо бо кору бори деҳқонӣ рўз мегузаронанд.

Баъд аз хатми мактаб Тўрабой бе ҳеҷ дудилагӣ ба кори хоҷагӣ баромада аз паси падар рафт. Қарзи ватанро баъди адо кардан, боз ба кори саҳро камар баст. Аввал дуредгар шуд, сонӣ корбаранда, сарвари шўъба ва сардори бригада. Дар техникуми хоҷагии коммуналии шаҳри Кўқанд ғоибона ҳонда, сарирригатор гардид.

Соли 1999 ў ба ташкил намудани хоҷагии фермерӣ муваффақ шуд. Хоҷагии фермерии «Тўрабой » ташкил ёфт. Дар соли аввал дар 53 гектар замин деҳқонӣ кард. Дар ин заминҳо солҳои пеш базўр 14 сентнерӣ пахта мегирифтанд.

Фермер ба саҳро бисёртар поруҳои маҳаллиро баровард. Дар 24 гектар майдон гандум кошт. Аз ҳар як гектар 32 сентнерӣ ҳосил гирифта речаи шартномавиро 104 фоиз ичро кард. Дар пахтакорӣ ҳам натиҷаҳои хуб ба даст овард. Ба давлат 95 тонна пахта супурд. Ҳосилнокӣ ба ҷои дар назар доштаи 30 сентнерӣ 35 сентнерро ташкил намуд.

Мувофиқи ҳамин даромад ҳам хуб шуд. Фермер аз ҳисоби ҳамин маблағҳо тракторҳои «Т-28» ва «Т-75»-ро харид. Натиҷаҳои соли 2000 ҳам мувофиқи мақсад шуд. Супоришҳои солонаи ғалла ба 103, пахта ба 107 фоиз расонида шуд. Аз 28 гектар 32 сентнерӣ 90 тонна гандум, аз 25 гектар 35 сентнерӣ 88 тонна пахта гирифт.

Соли гузашта низ аз ғалла ва пахта ҳосили хуб гирифт. Ба давлат 96 тонна гандум, 76 тонна пахта супорид. Аз 29 гектар майдон ба ҷои 32, 35 сентнерӣ ғалла, аз 23 гектар пахтазор низ ба ҷои 31 сентнерӣ 35 сентнерӣ «тиллои сафед» бардошт. Бо баланд гаштани ҳосилнокӣ ва даромад, ин хоҷагӣ ба корҳои ободонӣ кўмакрасон шуд. Ба эҳтиёҷи ибтидоӣ ҳар яке 500 сўмӣ тўҳфаҳои соли навӣ ҳадя кард. Ин хел мурувват ба 100 нафар хонандагони мактаби 25-ум низ расонида шуд.

— Мадади фермерро доим ҳис менамоем, — меґўяд директори мактаби 30 Давлаталӣ Саъдуллоев. — Дар гирду атрофи мо боз 3-4 фермерҳо фаъолият меҷмандон меҳру мурувват, хайру саховат намуданро пеша кард. Фермер ба кўчаи Норбой бобо ба масофаи 1,5 км кўбурӣ об кашид. Ба мактаби миёнаи тоҷикии рақами 30-ум, ки дар ҳамон ҳудуд воқеъ гардидааст дар корҳои таъмирнамоӣ, ба гузарондани ҷашнвораҳо ва дигар тадбирҳо мунтазам дасти мадад дароз менамояд. Дар арафаи соли нав ба 350 нафар хонандагони синфҳои ҷаланди дар соли гузашта дар ғаллакорӣ ба даст оварда бо тўҳфаи ҳокимияти ноҳия - (телевизор) мукофотонида шуд. Хоҷагии фермерӣ сол то сол меафзояд. Ҳоло дар ҳисоби ин хоҷагии фермерӣ 2 трактор, 50 сар гўсфанду буз мавҷуд. 22 нафар аъзоёни хоҷагӣ аз самараи кор хушнуданд.

Соли ҷорӣ фермер Т. Исмоилов бо ҳафт нафар фарзандонаш мақсадҳои калонро дар назар дошта меҳнат мекунад. Дар 30 гектар замин ғандум хуб парвариш мешавад. 22 гектар замин босифат аз шудгор бароварда шуд. Ба кишти чигит тайёр шудааст.

— Маро ҳеҷ кас ба меҳнат, ёки хайру саховат кардан маҷбур намекунад. Ҳамаи ин бо амри ҷалб мешавад. Дар оянда мақсадҳои калон дорам. Бо газ ва оби нўшокӣ таъмин намудани маҳаллаю роҳҳоро равон намудан мақсади ман аст. Ба ин корҳои хайр дигар фермерони дар ҳудуд фаъолият менамударо низ даъват менамоям, — гуфт фермер Т. Исмоилов.

Мо ҳам ба корҳои оянди фермер комёбиҳои калон металабем.

Шуҳрат ИНЪОМОВ,
вилояти Наманган,
ноҳияи Поп.

Ҳайкали ҷовидонаи ишқ

1. Тоҷмаҳал

Робиндронат Такури машҳур чунин навишта буд: «Ту, Шоҳи Ҷаҳон, бузург астӣ!»

Бузургии Шоҳи Ҷаҳон дар муҳаббати поки ӯ буд ба Мумтоз Маҳал, ки аз он ишқ яке аз ҳафт муъҷизаи олам Тоҷмаҳал ёдгор монд.

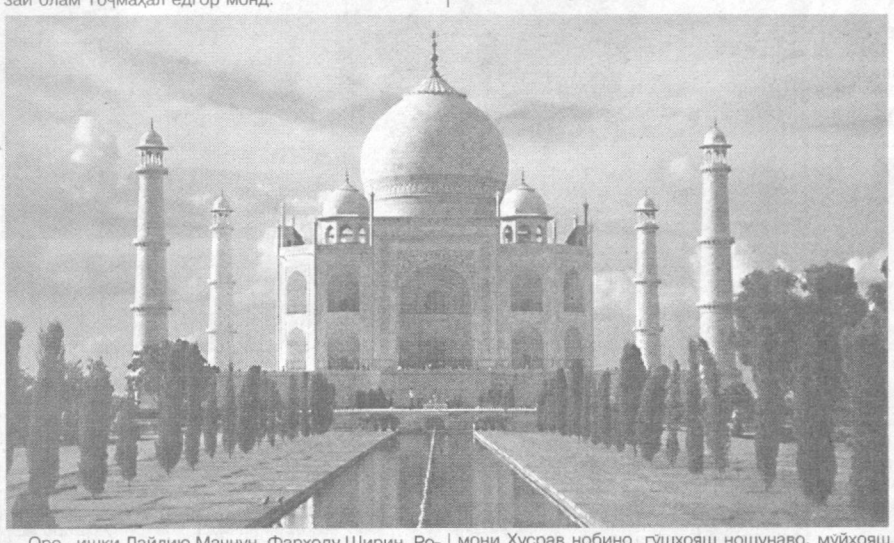

Оре, ишқи Лайлию Маҷнун, Фарҳоду Ширин, Ромеову Ҷулета... зеби осори безаволи шоирони Шарқу Ғарб шуда бошад, муҳаббати Шоҳи Ҷаҳон бойси бунёди қасри муъҷизабунёде гардид бо номи Тоҷмаҳал.

Тоҷмаҳал — қасри ишқи ҷовид, рамзи безаволи муҳаббати пок.

Тоҷмаҳал — муассиртарин достони дилҳои гарму пурҳарорат, агарчӣ он аз санг бунёд ёфта.

Оре, аз санг низ мумкин будааст, ки достони ишқ, достони марғуби ишқи безавол офарида шавад, ҳамсони Тоҷмаҳал!

Тоҷмаҳал худ як шеъри ҳассону олӣ, як достони дилошӯбест, ки дар васфи он шеъру достонҳои зиёде навиштаанд.

Мирзо Турсунзода суруда:

Дар лаби рӯди Ҷамна дидам ман
Қасри монанди мох, нурафкан.
Ёдгори қадим — мақбарае,
Пурҳашам, дилпазир манзарае.
Ҳар касе, ки ба ӯ назар андохт,
Соате чашми худ мунаввар сохт...

Бузургони дигар:

«Тоҷмаҳал қатраи ашкест дар рухсораи зебои Замин».

«...донаи шабнами дурахшоне бар гулбарги олам»

«...дурри яктое дар хазинаи таъриҳи меъморӣ».

Ҳафт муъҷизаи олам вуҷуд дорад — ҷуз Тоҷмаҳал муъҷизаҳои олам шаштои дигаранд. Ҳамаи онҳо дар зебоию ҳашамат дилрабо, вале, ҳаққо, таҷаллии ҳусни Тоҷмаҳал дигарҳелтар...

2. Ҷаҳонгир

Дар хусуси падари Шоҳи Ҷаҳон, ки Муҳаммад Ҷаҳонгир ном дошт, фикру ақидаҳо гуногунанд. Чиҳатҳои хуби ӯро ёдовар мешаванд, вале на ҳама. Ҳастанд онҳое, ки варо бо некӣ ёд накарда, шоҳи золиму бадандешаш хонанд. Бале, хеле золим, айёш ва беандеша, ҳарчанд образи ӯ дар «Тоҷмаҳал» ном филми синамогарони Ҳиндустон на бо ин дараҷа тасвир ёфта.

Ҳикояте ҳаст, ки ӯ ҳатто ба писари худ Хусрав, ки духтареро дӯст медошт, ҷанг эълон кард. Зеро ба маҳбубаи писар — Шоҳзодахонуми тамоман ҷавонмони Хусрав нобино, гӯшҳояш ношунаво, мӯйҳояш сап-сафед шуданд!

Дар дил нафрати бепоён нисбати қиблагоҳ, ба сад сахтӣ ҷон ҷаббор супурд он шоҳзодаи ноком...

Нурҷаҳон

Ҷаҳонгир якчанд зан дошт: Ҳаёт, Фанобегим,Дилором... Вале маҳбубтарин рафиқааш Нури Ҷаҳон буд. Номи аслии ӯ Меҳринисост. Меҳрибони шавҳар буд вай, варо бо тамоми ҳастӣ мепарастид. Ва Нури Ҷаҳони оқила, зебо, хуштадбир ва шуҷоъ, ки зодаи Эронзамин буд, ба писари Ҷаҳонгир Шаҳобуддин меҳри дигар дошт. Шоҳзодаи ҷавонро ба тарбияи худ гирифта буд вай. Туфайли муҳаббати Нури Ҷаҳон ба писарандар шоҳ Ҷаҳонгир низ фарзанди худ дӯст медошт. Бале, Ҷаҳонгир Шаҳобуддинро, ки ӯро Хуррам ва Шоҳи Ҷаҳон низ номанд, хеле дӯст медошт.

Нияте дар дил дошт Нурҷаҳон — мехост писарандар домоди ӯ гардад, яъне духтари аз шавҳари аввала ёфтаи худ ба вай диҳад. Вале писарандари Нурҷаҳон дил ба духтари дигар дошт — духтари вазири аъзам Асихонро дӯст медошт, ки номаш Арҷманд буд.

Нурҷаҳон саъй мекард дили шоҳзодаи ҷавон ёбад ва ба мурод расад, вале ба муҳаббати Шоҳҷаҳону Арҷманд чизе садди роҳ шуда наметавонист.

Дилдодагон бо сахтиҳо ба мақсад расиданд. Вале Нурҷаҳон акнун «ҷомаи худ чаппа пӯшида», аз паи ниқорситонӣ шуд. Муҳаббаташ ба писарандар ба нафрати бепоён табдил ёфта буд. Ба шоҳ, ки ӯро бо фаттониву тадбирнокӣ «бе ресмон баста буд», дар ҳаққи Шоҳҷаҳон бадгуиҳо мекард. Мехост падару писар ба ҳам тез шаванд. Паи ин нияти нопок аз ҳеҷ чиз рӯ наметофт. Шоҳҷаҳонро назди Ҷаҳонгир бо исёнгарӣ муттаҳам сохт. Ҳатто бо фитнаву фиреб ду кӯдаки хурдсоли ӯро рабуд.

3. Муҳаббатхон

Сипаҳсолори бузурги кишвар Муҳаббатхон нисбати сарони салтанат дар дил нафрат дошт.

Меҳринисо хост аз ӯву аз Шаҳриёр, ки амалпарасти худкомае буд, истифода кунад. Ва истифода ҳам карду муддате комгор гашт — Шаҳриёри бадасл нишаст ба сари тахт, Шоҳҷаҳонро заволу вожгунии салтанат пеш омад.

Вале ин хурсандиаш дер напоид — чун сипаҳсолор Муҳаббатхон, ки марди покрое буд, аз чигунагии ботини Шаҳриёри айёш дарак ёфт, хатогии ӯ фаҳмида, ба ҷониби Шоҳҷаҳон гузашт. Ва ба Шоҳҷаҳон пирӯзӣ даст доду аз нав тоҷ ба сар ниҳод.

Муҳаббатхон ба ҷавонмардии Шоҳҷаҳон қоил монда, ӯро дӯст дошт, ба вай такя ва пуштупаноҳ шуд, ҳол он ки падараш Ҷаҳонгирро чашми дид надошт ӯ. Зеро Ҷаҳонгир як замон ба духтари Муҳаббатхон чашми бад дошт, ӯро ба дом афтондан мехост. Муҳаббатхон маҷбур шуд, ки духтари худ пинҳонӣ ба шавҳар диҳад, вале инро ҷосусон зуд ба шоҳ расонданду рӯзи сиёҳе ба сари домоди ҷавон омад...

4. Арҷманд

Дили меҳрпарваре дошт ин маликаи отифа! Вақте Шоҳҷаҳон аз пастиву беҳамиятии душманони сиёҳдил ба шӯр меомад, Арҷмандбонуи оқила шавҳари худро ба таҳаммул водор мехост. Чӣ қадар мехост миёни ӯву Ҷаҳонгир, яъне падару писар низоъ нахезад! То хунрезӣ нашавад, вай ҳатто ду фарзанди хурдсол — ҷигарбандони дӯстрӯяшро, ки маҳкам аз доманаш дошта буданд, ба дасти душманон дод.

Баъдтар, вақте ки ҳақ дастболо шуду ноҳаҚон хору забун гаштанд, Ҷаҳонгир, ки алами сахт дар дил дошт, хост ба Нурҷаҳон сабабгори асосии ин қадар харачу марачҳо ҷазо диҳад, вале Арҷманди соҳиби дили бузург, ашк дар чашм, боз ба байн даромад.

— Фаромӯш накунед, ҳукмдорам, ки Меҳринисо моиндари шумост ва замоне ба шумо меҳри модарӣ дошт.

...Шавҳари азизаш дар ҷанг, вай баҳри вусъат бахшидан ба домани ҳукумати хеш ба Ҳиндустони ҷанубӣ ва Афғонистону Эрон лашкар кашида. Ва ҳушу хаёлаш пайваста ба ӯ. Ба ӯ, ки аз ҷон дӯст медошт. Ва ҳар замон, лаҳзаҳои танҳоӣ, ёд аз шабҳои маҳтобии лаби рӯди Ҷамна мекард, ки ҳарду гуворотарин соатҳои умри ҷавонӣ ҳамон ҷо гузаронда буданд. Вале таги дилаш сиёҳ, Ким-чӣ дар хаёлаш ба вай таҳдид мекард ва дилаш аз ҳис кардани пешомади ногуворе гуп-гуп мезад. Дар хобу бедорӣ пеши назар шабаҳе медид: чӣ шабаҳест ин? Наход, ки ин... шабаҳи марг? Наход, ки марги ӯ наздик? Хайр, мурдан ҳаҚ аст, аз аҷал роҳи гурез нест, вале бе ӯ Шоҳҷаҳон чӣ кор мекунад? Чӣ кор мекунад Шоҳҷаҳон, ки ӯро ҷонаш, ҷаҳонаш, мумтозаш, бемонандаш ҳонда? Чӣ кор мекунад?!

5. Шоҳҷаҳон

— Мумтозам, бемонандам, чӣ кор мекунам бе ту? Ту, ки най, чӣ лозим ба ман ин ҷаҳон?! — ашк мерехт Шоҳҷаҳон ва лоба мекард ба дӯстдори худ, ки дар бистари марг охирин лаҳзаҳои умр ба сар мебурд. Аз ҷанг бо зафар ва ғаниматҳои зиёде баргашта буд вай, вале ба гӯшаи хаёл надошт, ин ҷо гаронтарин дорои бой медиҳад.

— Маро танҳо нагузор, Мумтоз!

Вале ихтиёр ба дасти Мумтоз набуд — марги бераҳм кори худ мекард, парвои он низ надошт, ки Мумтоз обистан аст ва тақдири тифли ӯ чӣ мешавад.

Бо вопасин оҳҳо Арҷманд васияту ҳасрат аз даҳон баровард: — Лаби рӯди Ҷамна — лаҳзаҳое, ки бо ҳам гузарондем, ёдат ҳаст? Акнун, ҳукмдорам, дар соҳили Ҷамна бароям мақбарае бисоз аз мармари сафед, ки он рамзи муҳаббати поку беолоиши мо бошад...

— Месозам! — ба худ аҳд кард Шоҳҷаҳон, баъде, ки Мумтози номуроди ӯ гузашт. — Чунон қасре созам, ки арзандаи ҳусну ҷамоли ту бошад, Мумтоз. Қасре бисозам, ки дар зебоӣ мисли ту мумтозу бемонанд бошад!

Ва Шоҳҷаҳон дар аҳди худ устувор монд. Аз чандин мамлакатҳо бо даъвати ӯ чирадасттарин устову ҳунармандон ба Агра омаданд, ки миқдори онҳо аз бист ҳазор зиёд буд. Бо роҳбарии Устои Шерозӣ онҳо 22 сол заҳмат кашида, дар соҳили Ҷамна, мавзее, ки як замон мулоқотгоҳи ду дилдода буд, қасре бунёд карданд арзандаи ҳар гуна таъриф ва тасиф.

(Давомаш дар саҳифаи 4.)

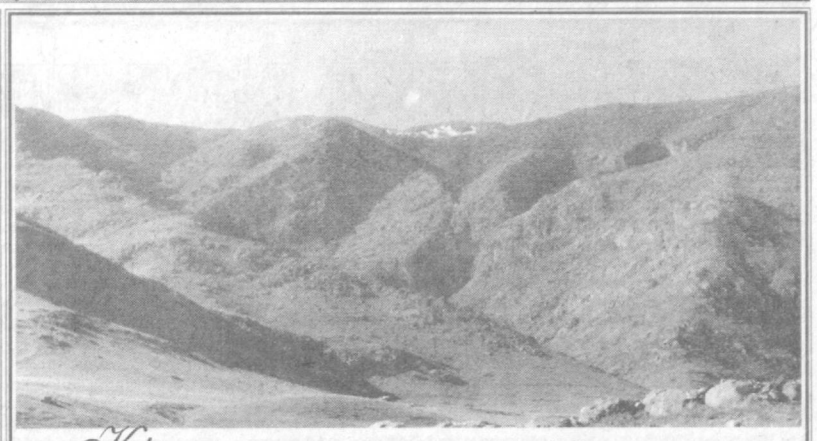

Кӯҳзодастам аз ин хотир,
Қадри кӯҳистон маро болост.

Акси манзаравии Раҳимшоҳи ШАРИФЗОДА.

Андар ситоиши кӯҳансолон

Бе пир марав, ки дар бимонӣ,
Ҳарчанд Сикандари замонӣ.

(Аз ҳикмати халқ).

Зи тадбири пири кӯҳан бармагард,
Ки корозмӯда бувад солхӯрд.

(САЪДӢ).

Ба пирони забун кӯн дастгирӣ,
Ки дар пирӣ бидонӣ қадри пирӣ.

Ба пирӣ хидмати модар — падар кӯн,
Ҷавонию ҷунун аз сар ба дар кӯн.
Мазан таъна бар ишон аз дили сер,
Ки гар ёбӣ замон,гардӣ ту ҳам пир.

(Носири ХИСРАВ).

Ҳамекӯн ба пирони бекас каст,
К-аз ин шева, донам, ба пирӣ раст.

(Абдурахмони ҶОМӢ)

Дар ҷавонӣ дор пиронро азиз,
То азизи дигарон гардӣ ту низ.

(Фаридуддини АТТОР).

Қиматӣ ҳамгаштаи пирон нишони
марг нест,
Як камон сад тирро дар хок
пинҳон мекунад.

(Мирзо Абдулқодири БЕДИЛ).

Ба пирон доимо ёрирасон бош,
Ҷу пайванду панаҳи ҷонашон бош.

(РАСМӢ).

Падар дар кӯдакӣ бо шавқи дил
дасти писар гирад,
Ба ҷиммеде, ки дар пирӣ писар
дасти падар гирад.

(АСИРӢ).

Насиҳат гӯш кӯн, ҷоно, ки аз
ҷон дӯсттар доранд,
Ҷавонони саодатманд панди пири
барноро.

(ҲОФИЗ).

Юнуси АСАДУЛЛОҲ,
ноҳияи Сариосиё.

Навигариҳои вилояти Намангон

Умри дуюми корхона

НОРИН. Фабрикаи ресандагию бофандагии дар шаҳри Ҳаққулобод будаи ҷамъияти саҳҳомии «Намангонтекстил» солҳои зиёд пурсамар фаъолият нишон медиҳад. Вале солҳои охир бо сабаби норасоии ашёи хом, зиёдшавии қарзҳои гуногун, ноқобилии пардохти қарзҳо корхона аз кор монда буд. Баъди ба корхона таъин шудани роҳбару мутахассисони ҷавону тадбиргар ҷараёни истеҳсолот аз нав ҷоннок гардид. Ҳокимиятҳои вилоят ва ноҳия низ барои мустаҳкамшавии ҷараёни истеҳсолот кӯмаки амалӣ расониданд. Пеш аз ҳама барои таҷдиди фаъолияти корхона шарикон - сармоягузорони хориҷӣ пайдо намудан лозим буд. Чунин ҳамкори сармоядор фирмаи машҳури «Пфаф-Зингер»-и Олмон ва шӯъбаи ин фирма дар кишвари Литва гардиданд. Ба зудӣ ҳуҷҷатҳои дутарафа оиди таъсиси корхонаи муштарак ба имзо расиду аз Олмон ва Швейтсария дастгоҳҳои замонавии ресандагию бофандагӣ оварда шуда, васл гардиданд. Чанде пеш корхонаи муштараки Ӯзбекистон — Литва «Клайн — На» созмон ёфта, ба кор оғоз намуд. Дар натиҷаи созмони корхонаи нав 450 нафар коргар бо ҷои кор таъмин шуданд.

— Иқтидори истеҳсолии корхонаамон соле тайёр намудани 2100 тонна ришта-калобаи пахтагин мебошад, ки барои саноати бофандагӣ ашёи пурқимат ба ҳисоб меравад. Ба наздикӣ аз кишварҳои Олмон, Швейтсария ва Россия боз як теъдод дастгоҳҳои ресандагию бофандагӣ ва калобапечон расида меояд. Баробари ташкили сеҳҳои нав ҷойҳои нави корӣ фароҳам меояд, ки дар шароити зичи аҳолии ноҳияамон аҳамияти муҳимро дорад, — гуфт ҳини сӯҳбат бо мо мутахассиси калони корхона Аҳмадҷон Холмирзоев.

Корхонаи муштараки Ӯзбекистон — Литва «Клайн — На» 77-умин корхонаи якҷоя бо мамлакатҳои хориҷист, ки дар рушди иқтисодиёти минтаҚа саҳми арзанда мегузорад.

Поёни мавсим

ЧОРТОҚ. Мавсими тӯлгирии имсола барои ҷорводорони ноҳия бомуваффақият анҷом меёбад. Дар хоҷагиҳои ширкатии ноҳия аз ҳар сар меш 100-103- тогӣ барраи солим гирифта, нақшаи солона иҷро шудааст. Аллахусус, дастовардҳои ҷорвопарварони хоҷагии ширкатии ба номи Навоӣ, ки соли гузаштаро бо 5 миллион сӯм фоида анҷом дода буданд, қобили қайд аст. Ғусфандпарварони хоҷагӣ аз ҳар сар меш 102-104-тогӣ барра гирифтанд. Сарҷӯпон Умарҷон Деҳҳонов аз 135 сар меши дар ихтиёраш буда 137-то барра гирифта, супоришро иҷро намудааст. Дар хоҷагиҳои ноҳия мавсими баррагирӣ идома дорад. Бинобар мусоиду қулай омадани фасли баҳор мавсими имсола беталафот ба сомон мерасад, ки ин барои иқтисодиёти хоҷагиҳо омили муҳим аст.

Бо суръати баланд

НАМАНГОН. Дар марказӣ шаҳр бунёди маҷмӯаи «Маркази истироҳати ҷавонон» бо суръати баланд идома дорад. Барои ҳомиёну ҳоҳишмандон дар шӯъбаи вилоятии бонки «Ӯйҳойҳамғармабанк» ҳисобсурати махсус кушода шудааст, ки ҳар рӯз ба он маблағҳо ворид мегардад. То ба ҳол ба ҳисобсурати сохтмон беш аз 40 миллион сӯм ворид гаштааст. Бунёди «Маркази истироҳати ҷавонон» саросари вилоят кори умумихалқӣ эълон гардидааст. Дар ҳашари умумӣ на танҳо ташкилотҳои сохтмон, балки ҷомеаҳои меҳнатии корхонаҳои истеҳсолӣ, муассисаҳо, идораҳо, омӯзишгоҳҳо, шифохонаҳо, китобхонаҳо ва корхонаву фирмаҳои хусусӣ ширкат доранд.

Ҷомеаи кормандони беморхонаи марказии ноҳияи Чуст ба ҳисобсурати сохтмон 120 ҳазор, беморхонаи марказии ноҳияи Чортоқ 40 ҳазор, омӯзишгоҳи педагогии Намангон 105 ҳазор, китобхонаи марказии вилоят ба номи Нодира 30 ҳазор, ҷамъияти саҳҳомии «Намангонвино» бо 500 ҳазор сӯм маблағ саҳмгузорӣ намуданд.

Кӯмаки саҳҳомони «Матлуботсавдо»-и вилоят сазовори таҳсин аст. Матлуботчиён ба ҳисобсурати сохтмон 2 миллиону 800 ҳазор сӯм маблаг гузаронданд. Бинокорони колоннаи сайёри механиконидашудаи рақами 91-уми шаҳри Чуст бо гузаронидани 150 ҳазор сӯм маҳдуд нагашта, бо қуввои коркунони худ низ ёрии амалӣ мерасонанд.

А. НУРИДДИНОВ,
мухбири худамон.

Рақси Наврӯзӣ.

Акси манзаравии Раҳимшоҳи ШАРИФЗОДА.

Посухи марди хирадманд

— Бо зани аввалӣ хушбахт будед ё ҳозира?

— Худо аз меҳри аввал ҷудо накунад.

Байт:
Набошад ёр чун ёри нахустин,
На ҳар маъшуқ чун маъшуқи пешин.

(Ф. ГУРГОНӢ.)

— Кадоме аз хурсандиҳои ҳаёт судбахштаранд?

— Хурсандии оилавӣ.

Байт:
Беҳини занон дар ҷаҳон он бувад,
К-аз ӯ шӯй ҳамвора хандон бувад.

(ФИРДАВСӢ.)

— Кадом оила хушбахт аст?

— Оилае, ки зану мард ҳамдигарро мефаҳмад.

Байт:
Агар ёр бошад равон бохирад,
Ба неку ба бад рузро нашмурад.

(ФИРДАВСӢ.)

— Мард аз кадом рафторҳои зану фарзанд дар азият мемонад?

— Аз рафторҳои ношоями ба иззати нафс расанда.

Байт:
Бувад беш андӯҳи мард аз ду тан:
Зи фарзанди нопоку нопокзан.

(Асадии ТӮСӢ.)

— Нуктаи асосии таъсирбахш ба ташаккули фарзанд чист?

— Оила.

Байт:
Фарзанд ҳамон кунад ба ҳар ҳол,
Аз модари хешу аз падар дид.

(Н. ХИСРАВ.)

— Нисбати оилаҳои аз фарзанд безор шумо чӣ андеша доред?

— Он хел одамон бадтар аз ҳайвонанд. Мавҷудоти зинда ҳеҷ гоҳ ҳуқуқҳои падару модарии худро поймол накардааст, барҳакс онро ҳимоя мекунад.

Байт:
Ҳеҷ неъмат беҳтар аз фарзанд нест,
Ҷуз ба ҷон фарзандро пайванд нест.

(ҶОМӢ.)

— Қарзи волидон нисбати фарзандон кадомҳоянд?

— Таълим, тарбия ва ҳунар омӯзонидан.

Байт:
Гиромитар аз хуни дил чиз нест,
Хирадманд фарзанд бо дил якест.

(ФИРДАВСӢ.)

— Дар ҳаёти оилавӣ кадом чиз шуморо азоби рӯҳӣ мебахшад?

— Бузургтаринаш марги зану фарзанд.

Байт:
Марги падару модар мерос ,
Марги фарзанд теги алмос.

(Халқ.)

Абдуназари НАБӢ.

Бонуи низомӣ

Заҳмати кори ходимони милитсия, шабзиндадориҳои онҳоро барои осоиши мардум, ҷонбозии онҳоро дар роҳи адлу ҳақиқат бисёр навиштаанду гуфтаанд, дар ин хусус силсилаи филмҳо ҳам таҳия гардидааанд. Аммо нигорандаи сатрҳо кам мутолиа кардааст, бидидааст осореро, ки корнамоии бонувони низомипӯшро қисса мекунанд. Сабоҳатхола Қобилҷонова маҳз аз зумраи бонувони бостонзамин ҳастанд, ки аз нахустинҳо ба дӯш заҳамоти кори милитсияро гирифтаанд. Ба кори милитсия ҳанӯз соли 1948, ки ҳоло осори ҷанг аз ҳаёт, ёду хотири мардум нарафта буд, гузаштаанд. Мо зимни сӯҳбат пурсидем:

— Албатта, яку якбора ба кори милитсия нагузаштед?

— Не. Солҳо муаллимаи синфҳои ибтидоӣ будам, сипас директори мактаби рақами 8-и шаҳри Самарқанд. Албатта, ҳамон солҳо гузаштан ба кори милитсия як иқдоми ҷасоратмандӣ буд. Аз занҳои маҳаллӣ дар сафи милитсия ҳариф касе кор намекард. Як нозири қитъавӣ Назарова буданд. Дар шӯъбаи корҳои дохилаи ноҳияи Сиёб кор мекарданд. Бисёр вақт ба мо бо нописандӣ ҳам нигоҳ мекарданд...

— Аммо медиданд, ки шумо аз таппонча тир холӣ карда метавонед, ду-се ламҷомгусехтаро дарси адаб омӯхта метавонед...

— Фақат ин не. Мо бо муомилаи хуш, сухани нек, амали нек ба дили мардум оҳиста-оҳиста роҳ меёфт. Ман солҳо сардори шӯъбаи шиноснамадиҳии ноҳияи Сиёби Самарқанд ва дигар ноҳияҳои вилоят будам. Кӯшиш мекардам, ки нагӯянд ин зан аст. Баробари мардон шабзиндадориҳо доштам, шабонаруз навбатдорӣ мекардам дар шӯъба, гоҳо супоришҳои таъҷилиро ҳам иҷро мекардам.

...Сабоҳатхола имрӯз ҳам чеҳраи бануру тароват, забони бурро доранд, бо вуҷуди он ки синнашон аз ҳаштод гузашт, бо ҳодисаву воқеаҳои ҳаёти мамлакат, дунё шавқ зоҳир мекунанд. Ҳангоме ки сӯҳбат доштем, то ахбори навин аз тариқи телевизиони Тошканд, сипас ОРТ пахш нагардид, хомӯш буданд. Дар чанд сӯҳбати қаблии телефунӣ ва сӯҳбате, ки дар атрофи дастархон дар манзили духтараашон Гуля Сабоҳатҷонова, ки имрӯз идомагари кори модар буда, ба ҳайси нозири идораи омадурафт ва шаҳрвандии вилояти Самарқанд кор мекунад, бо хушмаданиятӣ, суханронии дурандешона, меҳрубонӣ касро мафтуни хеш мекарданд. Албатта, гоҳо дар оҳанги суханрониашон тобиши амру фармон ҳам эҳсос мегардид, ки ин ҳам аён аст. Ходими милитсия на ҳамеша бо одамони хуштарбияву хушмаданият кор мекунад...

Зимни сӯҳбат дар хусуси замони гузашта ва рӯзҳои мо ҳарф заданд:

— Замони гузашта, пуртаззод, фоҷиаомез буд. Шумо замони истибдоди сталиниро надидаед. Солҳои қаҳтӣ, гуруснагиро ҳам аз сар нагузарондаед... Бо вуҷуди ин, ки дар замони собиқ шӯравӣ хидмат кардем, дар дили мо ҳамеша меҳри ҳамин сарзамин, ватанамон буд. Ҳозир ҳам мушкилиҳои зиёде ҳастанд дар зиндагӣ, аммо ба гапи ман бовар кунед, Ӯзбекистон бо роҳи рост, дуруст равон аст. Фақат барои шукуфонии он ҷонфидоёна кор кардан лозим, аз нолидан ягон кас ба ҷое нарасидааст...

...Пас аз сӯҳбат бо Сабоҳатхола Қобилҷонова, майори мустаъфии милитсия, дорандаи бисёр нишонҳои ҳукуматӣ, аз ҷумла, нишони «Шӯҳрат» ман шомгоҳони баҳор ба берун баромадам. Шамоли сабуки муаттари гулу сабза ба димоғ мерасид. Дар болои сарамон осмони баланд бо ситораҳои фурӯзон буд. Аз миёни иморатҳои бисёрошёнаи шаҳраки Саритепа роҳ мерафтаму суханони Сабоҳатхоларо, ки замоне ба падари раҳматиам дарс гуфтааанд: «Ӯзбекистон бо роҳи дуруст меравад. Фақат аз мушкилиҳо наҳаросида, аз сидқи дил кор кардан лозим...», аз дил мегузарондам.

Ӯктам ИБРОҲИМ,
хабарнигори ҷамоатии «Овози тоҷик».

Ҳайкали ҷовидонаи ишқ

(Аввалаш дар саҳифаи 3.)

Панҷ гунбаз дошт қасри эъморшуда: чаҳор манора дар атрофу гунбази асосии дарозиаш ҳафтодупанҷметра дар мобайн. Кохе, ки бунёд шуд, ҳам аз чиҳати зебоиву оройишу нафосат диққатрабо буду ҳам аз чиҳати шаҳомату бузургӣ. Асосан мармари сафед истифода гардид. Ба рӯи он сангҳои қимматбаҳои зумуррад, аҳиқ ва қаҳрабою лоҷувар низ хотамкорӣ карда шуд. Хуллас, Шоҳҷаҳони вафодор қасри арзандае бунёд кард ба хотири ишқи сармаду хусни латофати Арҷманд — зебогули бармаҳал хазонгаштааш ва номи шоиронае ба он ниҳод: Тоҷмаҳал.

Вақте ки кох буду бунёд гашт ва сафи боз як мӯъҷизаҳои олам афзуд, бунёдгузори армонии он Шоҳҷаҳон пиронасар шуда буд. Дар воқеъ, ҳамон шаби машъуме, ки Мумтоз ӯро тарк кард, гумоне, якбора пир шуда монда буд вай...

Дар ҳасби худ менишаст — касеро ба ҳузураш роҳ намедод. Гуфтанд: «изн диҳед, шоҳ, то вазири аъзам наздатон дароянд». Ҷавоб надод. Гуфтанд: «изн диҳед, шоҳ, то қиблагоҳи Мумтоз...»

Бо шунидани номи Мумтози азизаш якбора шоҳ дигаргун шуд, ҷаста хесту дарро кушода, вазири аъзамро пазируфт. Ва онҳое, ки чашмашон ба сурати ӯ афтид, аз ҳайрат якбора фиғон бардоштанд: «Оҳ, чӣ шуд ба шумо, ҳукмдор?»

Шоҳҷаҳон низ ба тааччуб афтод: «Ба худи шумо чӣ шуд, ки садои ачибу ваҳмӣ дардодед?».

«Чеҳраву мӯйи сари шумо...»

«Чӣ шуда ба чеҳраву мӯйи сари ман?»

Ва оина оварданд. Худро диду... симои дигаргуншудааш, вале вайрон нашуд, мисле ки бояд ҳамин тавр мешуд. Маънидор лаб кушод:«Изтиробам рӯ задааст. Аз ғуссаат намурдам, Мумтоз, вале дар як шаб сад сол пир шудам...» Бале, ҳамин тавр шуда буд!»

Ноумедиву ғусса ба рӯи шоҳ панҷа зада буд. Гуфтанд: «Ин хел нишаст хуб не, ҳукмдор, давлатро фикр кунед». Гуфт: «Давлату муҳаббати ман барбод рафт». Гуфтанд: «Ҳама бимирад. Рафта барнагардад». Гуфт: «На! Мумтози ман маро танҳо нахоҳад монд!»

Ва дар пеши назар Мумтози худ диду бо сӯзу гудоз: «Дар оташи ҳаҷрат сӯхтам, Мумтоз! — фарёд зад. — Хокистар ба мӯ зад — мӯйсафед шудам...»

Мумтоз дилбарона лаб кушод:

«Тоҷдорам, ваъдаро фаромӯш накардед? Қасре аз мармари сафед дар соҳили Ҷамна, ки моҳи рахшону осмони ситоразор дар бурҷу бораи он ҷило диҳад — рамзи таҷаллии муҳаббати оташини мо...»

«Мумтоз!!!» — дилу ҷигараш рехта, тагурӯ шуда, даргирифта, фарёде баровард Шоҳҷаҳон, вале Мумтози ӯ ноаён ғайб зада буд.

Рӯзгоре ба вуқӯъ омад ин ҳама, ки Арҷмандбону — Мумтоз Маҳали нозанин нав ин ҷаҳони бевафову Шоҳҷаҳони вафодори худ тарк карда, ёри дилафгор аз амри бераҳмонаи сарнавишт ва рӯйдоди бадфарҷом ҳеҷ ба худ омада наметавонист.

Дар воқеъ Шоҳҷаҳон ваъда карда буд, ки васияти дилдор, албатта, бачо меорад: чунон қасре созад, ки...

Ва ӯ аз паи кор шуду ғаму андӯҳи синасӯз як дараҷа таркаш намуд: дилаш аз он таскин меёфт, ки чунин кох, кохе дорои банду басти мукаммал дар ҳамон мавзеи муқаддас — қадамҷои Мумтози азизаш қад меафрозад. Бо чунон зебоиву ҳашамат, ки дилдораш орзӯ карда буд... Қаср ҳам сохта шуд, дар пиронсолӣ ба Шоҳҷаҳон осоиш насиб накард. Панҷ нафар писаронаш дар талоши тахту тоҷ ба ҳам меразмиданд. Ғолибият насиби писари сеюм — Аврангзеб гардид, ки ӯ, мутаассифона, ба раги бобои худ Ҷаҳонгир кашида буд... Аврангзеб, ҳамон падари шоираи номвар Зебуннисо, падари мӯйсафеди худ Шоҳҷаҳонро дар Лаълкаъда маҳбуси гӯшанишин кард. Дар охири умр Шоҳҷаҳон аз баландии қалъа чашми ҳасрат ба сӯи Мумтозмаҳали зебои худ медӯхту медӯхт, бечора. Ва ашку хун аз дида мерехт. Баъди Мумтозаш хориҳо мекашиду баъди гузаштани солҳо ҳам худро ғариб ҳис мекард.

Шоҳҷаҳон бисёр мехост, ки Аврангзеб дар соҳили дигари рӯди Ҷамна барояш айнан чунин як қасри дигаре созад аз мармари сиёҳ. Вале писар нисбати васияти падар беэътино буд. Соли 1666 бо сад армон Шоҳҷаҳон чашм аз ҷаҳон пӯшиду ӯро дар Тоҷмаҳал дафн намуданд.

6. Рамзи ишқи ҷовид

Аз он рӯзе, ки Тоҷмаҳал сохта шуд, 350 сол сипарӣ гашт. Дар ин байн чӣ тағйиротҳои бузурге ба амал омаданд, вале он қасри муҳташаму олӣ барчост.

Шоҳҷаҳонеро, ки Тоҷмаҳал бунёд кард, таранумгари ишқ хонанд. Ва Тоҷмаҳалро, ки аз мармари сафед бунёд ёфта, рамзи ишқи ҷовид.

Тоҷмаҳал мисли «Лайливу Маҷнун»... достони ишқи пургудозест, ки дар санг сабт шуда. Ва аз мутолиаи он дилҳои сангин низ об шаванд.

Оби софу зулоли Ҷамна, ки рамзи вақти даргузар аст, ҳамон ҷорист. Вақт ҳам мегузарад. Вале Тоҷмаҳал, ки ҳайкали ишқи ҷовидон аст, ҳамеша устувор.

Сано ба рӯҳи Шоҳҷаҳон, ки чунин ҳайкал сохта. Робиндронат Такур дуруст фармуда буд: «Ту бузургӣ, Шоҳи Ҷаҳон!».

Муҳаммад ШОДӢ.

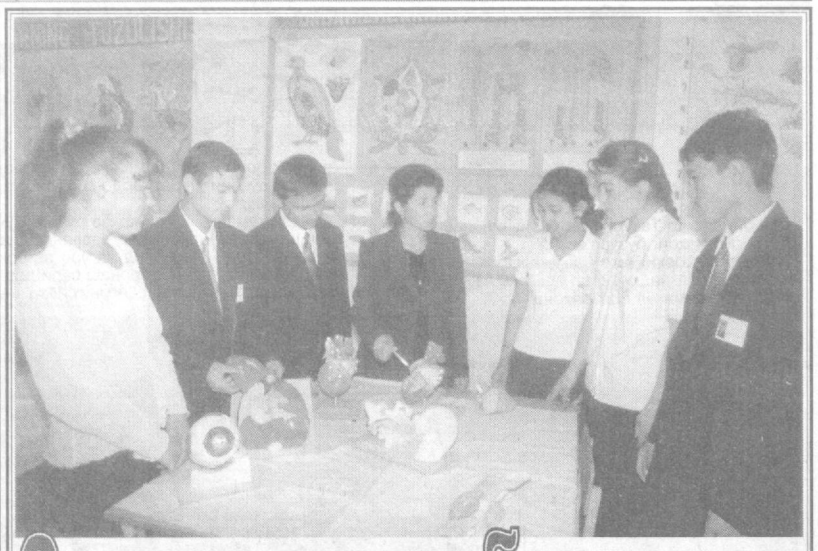

Орзуи авлоди баркамол

Литсеи академии назди Донишгоҳи давлатии Тирмиз дар вилоят нуфузи алоҳида дорад. Ҳоли ҳозир дар ин даргоҳ аз рӯи чор самт - иҷтимоиву гуманитарӣ, филологияи хориҷа, фанҳои аниқ ва илмҳои табиӣ беш аз 435 нафар муҳассил таълиму тарбия мегиранд. Ба онҳо беш аз шаст нафар омӯзгорон ва мураббиёни соҳибмалака дар пойгоҳи технологияи нави равишомӯзӣ сабақ медиҳанд. Аз онҳо 1 нафар профессор, 7 нафар номзади илм, 4 нафар омӯзгори тоифаи олӣ ва 40 нафар омӯзгоронеанд, ки соҳиби маълумоти олианд.

Дар литсей чор кафедра - иҷтимоиву гуманитарӣ, забонҳои хориҷа, фанҳои аниқ ва илмҳои табиӣ фаъолият пеш бурда, омӯзгорон на танҳо технологияи пешқадами равишомӯзиро татбиқ мекунанд, балки бо корҳои илмиву тадқиқотӣ ҳам шуғл меварзанд.

Соли таҳсили 2000-2001 аввалин 108 нафар муҳассил литсейро хатм намуд. Алҳол дар литсей 19 кабинети фанҳо арзи ҳастӣ карда, бо таҷҳизоте чиҳозонида шудаанд, ки аз Куриёи Ҷанубӣ овардааанд. Низоми компутерии литсей бо Маркази тести ҷумҳурият пайваста гардида, дар бобати муайян кардани сатҳи дониши муҳассилин нақши калоне мебозад.

Дар китобхонаи даргоҳ барои мустақилона дарс тайёр кардани хонандагон кулли шароит фароҳам оварда шудааст. Хонандагони иқтидорнок дар олимпиадаҳо ва анҷуманҳои байналхалқии фанҳо бомуваффақият иштирок намуда, ҷойҳои фахриро ишғол мекунанд. Корҳои маънавиву маърифатӣ дар литсей хуб ба роҳ монда шудаанд ва тамоми тадбирҳои доири ин масъала дар савияи баланд гузаронда мешаванд.

Ба қариби сохтмони бинои нави таълимии литсейи академии Тирмиз ба анҷом расида, ба истифода супурда мешавад.

Дар он сурат шумораи хонандагоне, ки дар литсей таҳсили илм мегиранд, ба 1050 нафар хоҳад расид. Баробари ин сохтмони хобгоҳ барои 400 муҳассил, варзишгоҳ, ҳавзи болопӯши об ва корти теннис ҳам давом дорад.

Дар сурат: омӯзгори фанни биология **Муқаддас ҲАСАНОВА** ҳангоми машғулият бо хонандагони литсей.

Матн ва сурати Искандар ХӮҶАЕВ (ЎзА).

Озмун ва анҷуманҳои донишҷӯён

Дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишери Навоӣ марҳилаи дуюми озмуни ҷумҳурии донишҷӯён аз забон ва адабиёти тоҷик ба вуқӯъ пайваст, ки дар кори он ғолибони марҳилаи аввали озмун аз се мактаби олии ҷумҳурият иштирок доштанд.

Довталабон мувофиқи Низоми озмун дар мавзӯи озод иншо навишта, сонӣ ба саволҳо аз забон ва адабиёт ҷавоб гуфтанд, бо қироати шеър маҳорати худро дар хониши ифоданок намоиш доданд.

Доварони зукко донишу маҳорати донишҷӯёнро ҳамаҷониба назорат карда, ба чунин хулоса омаданд, ки саъю кӯшиши донишҷӯён дар бобати азхуд намудани нозукиҳои забони тоҷикӣ, таърихи адабиёти гузаштаву муосир басо ҷолиби диққат аст. Ин буд, ки ҳамаи довталабон холҳои аз 75 болоро ба даст дароварданд. Лекин дар байни онҳо дониши хатмкунандаи факултаи филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Самарқанд, стипендиати ба номи Алишер Навоӣ — Аҳмадов Пайрав аз ҳама болотар дониста шуд ва ӯ соли сеюм аст, ки дар чунин озмун ғолиби мутлақ шуморида мешавад.

Донишҷӯи факултаи омӯзгорӣ ва тарбияи ҷисмонии Донишгоҳи давлатии Бухоро Ғанӣ Умуров ҷои дуюм ва донишҷӯи факултаи методикаи таълими ибтидоии Донишкадаи омӯзгории вилоятии Тошканди шаҳри Ангрен Замира Мадазимова ҷои сеюмро ишғол намуданд.

Аз рӯи ҷойишголкунии гурӯҳҳо бошад, ҷои аввал насиби гурӯҳи Самарқанд, ҷои дуюм насиби гурӯҳи Бухоро гардида ва ҷои сеюм ба гурӯҳи Ангрен дода шуд.

Доворон инчунин аз рӯи навишти иншои беҳтарин ба донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Самарқанд Зулола Авезова ва Матлуба Зарифова, дар хониши ифоданок қироати донишҷӯи Донишкадаи омӯзгории вилоятии Тошканд Рахшона Исомиддинова, донишҷӯи Донишгоҳи давлатии Бухоро Дилноза Ҳоҷиева инчунин ба ҷавобҳои пухта аз адабиёт донишҷӯи донишкадаи омӯзгории Тошканд Мадина Машарифова ва донишҷӯи Донишгоҳи давлатии Бухоро Дилнавоз Бақоева баҳои баланд доданд.

Ғолибони озмун бо ифтихорномаҳои Вазорати таълими олӣ ва миёнаи махсус, мукофотҳои пулӣ сарфароз гардиданд. Ғолиби мутлақи озмунолимпиадаи донишҷӯёни ҷумҳурӣ Пайрав Аҳмадов бошад, бидуни имтиҳонот ба магистратура аз рӯи ихтисос дохил мешавад.

❋❋❋

Дар Донишгоҳи Давлатии Самарқанд инчунин шастумин анҷумани илмии донишҷӯён ба вуқӯъ пайваст, ки дар маҷлисҳои бештар аз панҷоҳ шӯъбаи он зиёда аз ҳазор маърӯзаи илмии донишҷӯён шунида ва муҳокима гардиданд.

Аз ҷумла, дар шӯъбаҳои адабиёти тоҷик ва забони тоҷик низ зиёда аз 20 маърӯзаи илмии донишҷӯён доир ба масъалаҳои умдатарини забоншиноси ва адабиёти мумтозу муосир шунида шуданд. Ин маърӯзаҳо таҳти роҳбарии устодони донишгоҳ — профессор С. Саъдиев, дотсентон С. Ҳалимов, А. Самадов, А. Қамарзода, А. Воҳидов, М. Истамова, Б. Насриддинзода, муаллим М. Додобоева ва дигарон таҳия гардида, шогирдон дар ҷодаи илм аз паи устодони худ рафта истодани худро намоиш доданд.

Ба шарафи озмун — олимпиадаи ҷумҳурии донишҷӯён ва анҷумани илмии донишҷӯён бо саъю эҳтимоми маъмурияти факултаи филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Самарқанд ҷамъомади донишҷӯёни соҳибиқтидори факултет барпо гардид.

Онро ҷонишини ректори донишгоҳ, профессор Аҳмадҷон Солиев кушода донишҷӯёни аълохону соҳибиқтидорро бо чашни фарҳундаашон муборакбод намуд ва ба ғолибони озмун, иштирокчиёни анҷумани илмии донишҷӯён ва як қатор донишҷӯён, ки бо таҳсили аъло ва маҳорату иқтидорашон намунаи ибратанд, ифтихорномаҳои маъмурияти донишгоҳро супурданд. Инчунин, декани факултет, дотсент Ҷумъақул Ҳамроев аз ҷониби маъмурияти факулта ба гурӯҳе аз донишҷӯёни пешқадам тӯҳфаҳои қиматбаҳо армуғон намуд.

Баъд базми шеъру суруд давраро файзи тозае бахшид.

Дар ҷамъомади мазкур донишҷӯён — меҳмонон аз Донишгоҳи давлатии Бухоро бо сарвариии устодашон- номзади илми филология Таваккал Чориев ва аз Донишкадаи омӯзгории вилоятии Тошканди шаҳри Ангрен бо сарвариии муаллими калони донишкада Зайниддин Иброҳимов иштирок доштанд.

Аслиддин ҚАМАРЗОДА, устоди ДДС, роҳбари маркази донишҷӯёни соҳибиқтидори факултаи филологияи тоҷик.

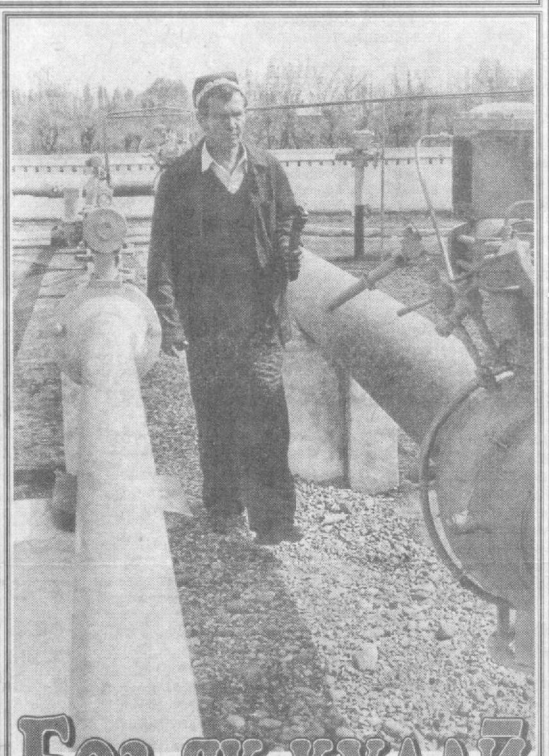

Боз як қулаӣ

Ноҳияи Марҳамат яке аз ғӯшаҳои ҷумҳурият ба ҳисоб меравад ва дар деҳоти ин ноҳия нарасидани гази табиӣ назаррас эҳсос мегардид. Аз ҳамин сабаб сохтмони хатти нақли гази дарозиаш 14 километри кӯтӣ қубураш 325 миллиметрӣ ва шабакаи тақсимоти гази Марҳамат ба анҷом расиду ин муаммо ҳаллу фасли худро ёфт. Тамоми корҳои бунёдкорӣ ва васлгариро аҳли меҳнати Ҷамъияти саҳҳомии «Олтин водий»-и Фарғона, колоннаи сайёри механиконидашудаи рақами 112- уми ноҳия ба иҷро расонданд.

То сохтмони ин шабакаи тақсимоти газу хатти нақли газ аз 17566 хонадон ҳамагӣ 5000- тоаш бо гази табиӣ таъмин гардида буд. Ҳоло бошад, 16500 хонадон аз гази табиӣ баҳра мебардорад. Дар бобати бетаваққуф расонда додани газ ба аҳолӣ кормандони шабакаи тақсимоти гази Марҳамат Нурмуҳаммад Абдуқулов, Ёдгорбек Ҳамидов, Ҳамид Бекмирзоев ва дигарон саҳми калон мегузоранд.

Дар сурат: лаҳзае аз кори шабакаи тақсимоти гази Марҳамат.

Матн ва сурати Муқимҷон ҚОДИРОВ (ЎзА).

Оё шумо медонед?

Дар таъриҳи инсоният китоби аз ҳама калон дар Осорхонаи Амстердам маҳфуз аст.

Унвони ин нигораи ноёб «Маҷмӯаи қоидаҳои баҳрнавардӣ» ном дошта, қадаш аз одами миёнақад баланд буда, бараш 1 метр, ғафсиаш 1,5 метр мебошад.

❋❋❋

Рис Казеллии итолиёвӣ китобҳоеро ҷамъ меовард, ки аз ҳама зиккунанда мебошанд. Алҳол аз хонаи ӯ беш аз даҳ ҳазор чунин китобро пайдо кардан мумкин аст. Яке аз шоирони ноомади итолиёвӣ хабари дар хонаи Казеллӣ пайдо шудани китобашро фаҳмида, ба ҷони худ қасд кардааст. Вале бо тасодуфе зинда мондааст.

❋❋❋

Дили инсон аз ҳама узви «заҳматкаш»-и он ба ҳисоб меравад. Дил дар давоми 1 дақиқа ба ҳисоби миёна 70 маротиба меҷанад. Агар дил ба ҳамин сӯръат як маром тапад, дар он сурат дар давоми як шабонарӯз 100000 маротиба, дар давоми сол 35,6 миллион маротиба, умри инсонро ба ҳисоби миёна 60 сол муайян кунем, дар он сурат дар ин давр 2 миллиарду 200 миллион маротиба метапидааст. Ба ҳисобу китоби олимон дил дар як дақиқа 4 литр, дар давоми як шабонарӯз 6 тонна, дар давоми сол 2200 тонна, дар давоми тӯли умр (60 сол) 130 ҳазор тонна хунро ба ҷойҳои даркорӣ ирсол мекардааст.

Агар лозим ояд, ки ин миқдор хунро кашонанд, дар он сурат 2600 систернаи гунҷоишаш 50 тоннагӣ лозим мешудааст.

❋❋❋

Дар Амрико ҳар сол ба ҳисоби миёна 300 кӯдак дар таваллудхона не, балки дар мошинҳо дида ба дунё мекушодааанд. Ачибаш ҳамин аст, ки ба гувоҳномаи онҳо дар бобати ҷои таваллуд рақами автомобиле навишта мешудааст, ки онҳо дида ба дунё кушодаанд.

Соли 1896 Аргентина аввалин давлати ҷаҳон гардид, ки умури полисаи он бори аввал изи ангуштонро ба инобат гирифта, парвандаи ҷиноиро пеш бурдааст.

❋❋❋

Бори аввал дар таъриҳ номи олими ӯзбекро ашёи кимиёвие гирифт, ки онро М. Новгородова ва Р. Юсуфов соли 1984 дарёфта, тадқиқ карда буданд. Ба вай Ҳамрабаевит ном гузоштанд. Ин ном ба шарафи академик И. Ҳамробоев — олими машҳури соҳаи геология ва конҳои Осиёи Марказӣ гузошта шуд.

❋❋❋

Аз космодроми «Бойқӯнғир», ки дар дашти беканори Қазоқистон сохта шудааст, бори аввал соли 1957 маснуи сунъӣ ба қайҳон роҳ пеш гирифтааст. 12 апрели соли 1961 бошад, бори аввал кишти қайҳонӣ ҳамроҳи Ю. Гагарин ба қайҳон раҳсипор гаштааст.

❋❋❋

Аввалин маҷаллаи русӣ барои бачагон «Детское чтение для сердца и разума» ном дошта, соли 1785 аз тарафи муҳаррири аввалини он Н. Карамзин ба ҷоп ҳозир гардидааст. Маҷалла ҳамчун замимаи «Московские ведомости» рӯи ҷопро дидааст.

❋❋❋

Дар Ҳулланд қариб шаш ҳазор номгӯи тухми лола мебошад, ки алҳол дар саросари ҷаҳон номвар гардидааанд.

❋❋❋

Соли 1867 дар намоишгоҳи умумиҷаҳонии Париж ҷомаи ачибе ба намоиш гузошта шуда буд, ки саропо аз хӯшаи ҷавдор ба ҳам омада. Бинобар иштирокдорони намоиш онро дида ба ҳайрат афтодааанд.

Муаллифи ҷома селексионери мактабнадида деҳқони рус С. Грачев буд.

❋❋❋

Дар Лос-Анҷелос китобхонаи махсус арзи ҳастӣ менамояд, ки аз соати 10-и шаб то соати 6-и субҳ кор мекунад. Вай асосан ба онҳое хизмат мерасонад, ки аз бедорхобӣ азият мекашанд. Ачибаш ҳамин аст, ки кормандони китобхонаро хизматчиёне ташкил медиҳанд, ки бедорхобанд.

❋❋❋

Мопед аз тарафи як гурӯҳ ихтирокорони шаҳри Осака офарида шудааст, ки тавассути батареяи оптӣ ҳаракат мекунад. Вай аз велосипеди муқаррарӣ фарқ надорад, соате 40 километр масофаро тай мекунад. Қуввати батарея барои ҳаракат кардан ба 120 километр басанда аст.

❋❋❋

Гурбае, ки дар ҷаҳон аз ҳама бештар умр дидааст, дар Солмон, ҳаёт ба сар бурдааст. Лақаби он Пус буда, 36 сол умр дидааст.

❋❋❋

Роҳи зеризаминии аз ҳама кӯҳна дар Аврупо, аниқтараш дар шаҳри Тулузаи Фаронса сохта шудааст. Ба фикри муаррихон ин роҳ соли 1881 кофта шудааст ва аз он то ҳоли ҳозир истифода мебаранд. Дарозии лаҳми мазкур 197, бараш 11, баландиаш 10 метр мебошад. Ачибаш ҳамин аст, ки роҳ то ҳол рӯи тармимро надидааст ва ба он эҳтиёҷ ҳам нест. Чунки аз санг сохта шудааст.

❋❋❋

Пули дарозтарини сайёраамон дар кӯли Понтчартрейси ИМА сохта шудааст, ки Орлеани Навро бо соҳили шимолии сераҳолии ҳамон кӯл мепайвандад. Дарозии пул 30500 метр буда, дар зиёда аз 420 рӯз сохта шудааст ва аз 2215 ташреҳи (қисмҳои) якхела иборат мебошад. Ҳамаи чӯзъҳои зарурии сохтмони пул дар заводи оҳанубетонӣ аз қисмҳои чудогона таркибёфта тайёр карда шудааанд, ки махсусан дар соҳили шимолии кӯл барои мақсади бунёди он сохтаанд. Ин пул зиёда аз чоряк аср боз хизмат мерасонад.

❋❋❋

Алҳол дар саросари дунё қариб се ҳазор паканаҳо зиндагӣ мекунанд. Таҳрибан 40 дар сади онҳо ба қадбаландон хонадор мешаванд. Аз онҳо баъзан фарзандони қадбаланд ба дунё меоянд. Паканаҳои инглис Роберт ва Чудиф Скиппери 14 фарзанди қадбаландро ба дунё овардааанд...

Алҳол Калвин Филипов одами аз ҳама паканаи сайёра ба ҳисоб меравад. Ҳарчанд синнаш ба 19 дакка зада бошад ҳам 67 сантиметр қад дошта, вазнаш ҳамагӣ 6,4 килограмм аст.

Сулаймоннома

эҳдо ба Сулаймони Хоҷаназар

Сулаймон, эй Сулаймон,
эй Сулаймон,
Бирешим дил, сарат бодо
зи сандон.
Қадам монд ба синни
шасту хоҳам,
Худо умри туро созад дучандон.

❁❁❁❁❁❁

Бувад гул, дӯстон,
дасти Сулаймон,
Ҷавон ҳоло дили масти Сулаймон.
Ба синни шаст аз маъшуқаву май,
Нагардидаст кам шасти
Сулаймон.

❁❁❁❁❁❁

Дили дардошно дорад Сулаймон,
Ба рӯ нури худо дорад Сулаймон.
Агар бечо шуд ӯ аз деҳи Нилу,
Ба қалби халқ ҷо дорад Сулаймон.

Абдулло РАҲМОН.

Ҷу заргарзодат, безар намонт,
Ҷу Салмон оқибат бедар намонт.
Бибошт яккатози мулки маънт,
Ба зери пои ҳар астар намонт.

❁❁❁❁❁❁

Сулаймоно, баҳоронат муборак,
Баҳори гул ба домонат муборак,
Муаттар бошадат гулбарги ҳимед,
Ҷилои баҳди боронат муборак.

❁❁❁❁❁❁

Килк бар каф, теша бар каш,
гаҷ ба домон омадӣ,
Бар дари ҳар нокасу кас
синабирён омадӣ.
Аз ҳунармандию максаб дил ба
тӯғён омадӣ,
Бо ҳама касбу ҳунарҳо чун
Сулаймон омадӣ.

Ғазале ҳамчу моҳи бар шасти Сулаймон

Эй, зи меҳри оразат равшан дили фарзонаҳо,
В-эй зи нури хирадат ангушту лаб якдонаҳо.
Эй баҳори ҳиссу ҳаёт пайвастаи шеъру адаб,
Гулшану кошона шуд аз килки ту вайронаҳо.
Маст бошт доимо, эй сокии базми суҳан,
Дил зи дурди шеъри ту бар сар кашад
паймонаҳо.
Пурҳарорат қалби ту аз гармии шеъру суҳан,
З-оташи хуршеди ту сӯзад пари парвонаҳо.
Гаштаи ғаввоси баҳри қалби инсони асил,
Пеши шеъри ноби ту ку қимати дурдонаҳо?
Баски кони лаззатӣ, эй ёри чонӣ, гаштаанд,
Ҳамчу занбӯри асалзо ошно, бегонаҳо,
Лоиқе бошад кучо дар воҳаи Сурхони мо,
Лоиқи қалби мантӣ, эҳмоли ту афсонаҳо.
Шасти ту имрӯз шасти шастдорон
бишканад,
Нашканад шасти ту асло андарин даҳсолаҳо.

Равшани ЭҲСОН.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдикулов.
Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 444.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.
Муҳаррири навбатдор: **А. СУБҲОН.**
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Г. Раҳимова.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.